

Cronica Timpului

Motto:

„Societatea e mișcare,
statul e stabilitatea!”

Mihai Eminescu
1850-1889

Director general onorific DORU DINU GLĂVAN

Publicație de cultură, atitudine
și performanță

UNIUNEA ZIARIȘTILOR PROFESIONIȘTI DIN ROMÂNIA

Director general NICOLAE VASILE

Redactor-șef RODICA SUBȚIRELU

La mulți ani!

**Colectivul redacțional al
revistei „Cronica Timpului”
urează tuturor cititorilor
Sărbători de iarnă
pline de bucurie, sănătate,
speranță, pace și dragoste.**

Metafizica timpului și a spațiului în proza fantastică eminesciană

De-a lungul timpului, sub lupa criticii, opera eminesciană s-a bucurat de atenție, exacerbată sub aspect biografic, adeseori partizană sau subiectivă sub aspect ideatic, mistificând sau diminuând fără argumente rezistente valoarea creației, privită de cele mai multe ori fragmentar și mai puțin în organicitatea ei. Cum vocile contesta-tare s-au înmulțit în ultimele decenii, cu precădere în ceea ce privește proza fantastică, o recitare din perspecti-va momentului, lipsită de parti-pris-uri axiologice, eliberată de poncifele și clișeele consacrate, ar fi mai mult decât necesară. A cerne prin filtrul criticii „combative” proza lui Mihai Eminescu, cu precădere cea fantasti-că, fără a lua în considerare contextul literar românesc al epocii, achizițiile culturale, afinitățile literare și corpu-sul ideatic al întregii opere, ni se pare o inexplicabilă eroare; la fel ca și im-puțările repetate privind absența unor

Titlul uneia dintre nuvelele eliadești, *În curte la Dionis* este, dincolo de co-notațiile mitologice, o subtilă trimite-re la modelul Eminescu. Înăurirea romantismului german, evidentă și în cazul prozei, nu exclude miraculosul de sorginte folclorică ro-mânească, tradițională, cu care poetul a intrat în contact încă din copilărie. Influența hegeliană poate fi recognos-cibilă prin identificarea timpului cu divinitatea, iar idealismul transcen-dental este preluat din opera filoso-fică a lui Kant. Narațiunea fantasti-că este complexă și voit complicată de multiple teme și motive de factu-ră poetică. Substanța epică a majori-tății textelor care aparțin acestei ca-tegorii, *Sărmanul Dionis*, *Archaeus*, *Avatarii faraonului Tla*, *Moartea lui Ioan Vestimie*, se coagulează în jurul unui nucleu, expus de multe ori într-o inserție teoretică, ce premerge eș-a-fodajul ideatic construit din cel puțin

dedice exclusiv poeziei. Totuși, Titu Maiorescu nu ezită să o publice, în fo-leton, în revista „Convorbiri literare”, câteva luni mai târziu, în numerele din decembrie 1872 și ianuarie 1873. O personalitate culturală de anvergura mentorului „Junimii” nu avea cum să nu sesizeze noutatea și profunzi-mea unui alt tip de proză fantastică, de factură filosofică, diferită de a altor romantici europeni.

Temelor devenirii fantastice, precum: mutația metafizică în timp și spațiu, viața ca vis, insurecția um-brei, sunt susținute de elemente moti-vice romantice consacrate: instru-mentele magice, călătoria siderală, complexul luciferic, cuplul paradisi-ac. Nostalgia cosmică a liricii emines-ciene conturează un timp echinoxial al armoniei, pe care eul liric aspiră să îl recupereze pe cale onirică sau ocul-tă. Corespondentul spațial al acestu-ia este de natură edenică, luxuriantă,

Prof.dr. MIHAELA ROȘU BÎCĂ

fețe ale timpului dependent de sufle-tul uman în afara căruia nu se poate manifesta. Această meditație filoso-fică se conjugă cu o altă temă de lar-gă circulație în literatură, preluată de Eminescu pe filieră schopenhau-eriană, viața ca vis al morții eterne. În jurul acestor două coordonate te-matice se coagulează sensurile pro-funde ale nuvelei. Cartea anticarului Riven îi înlesnește copistului, devenit acum călugărul Dan, călătoria în Moldova lui Alexandru cel Bun. Cele două avatururi ale aceluiași arhetip prefigurează drama din romanul ne-terminat *Avatarii faraonului Tla*; metempsihoza ca singură cale de re-obiectivare a archaeului, devine și cre-dința personajului Dan-Dionis, ini-țiat în această practică de maestrul mefistofelic Ruben-Riven. La nivelul acestor concepte, incidența filosofiei cu esoterismul are funcția de a susți-ne fantasticul. Decupajul din medi-ația lui Dionis, de la începutul nu-velei, afirmă capacitatea demiurgică a gândirii de a menține lumile în fi-ință. Metafizica este pentru personaj spațiul privilegiat, compensatoriu al delectărilor intelectuale. Asociată vi-sului, asigură cele două axe pe care se mișcă personajul și pe care se recom-pune lumea în zona de fractură a rați-onalității. Dionis călătorește în timp, Dan însoțit de Maria, în edenul sele-nar, eludând distanțele spațio-tempo-rale pentru că ambele dimensiuni nu sunt decât aparențe. Gândirea magi-că și iubirea înlesnesc aceste călătorii, anulând legile fizicii. Finalul nu oferă un răspuns la întrebările metafizice ale eroului și ale cititorului deopotri-vă. Logica realului este supralicita-tă, iar explicațiile și analizele dinspre flexiv, introduce motivul umbrei prin care Dionis se dedublează. Evadarea metafizică a eroului este compensa-ția pentru o existență mizeră, plină de privațiuni, lipsită de iubire. Copist umil într-un București apăsător de ce-nușii anotimpului, eroul meditează asupra relativității timpului și al spa-țiului; astfel, spațiul devine o expre-sie a subiectivității umane, iar viito-rul și trecutul nu sunt decât cele două

construcții logice și a rezolvării credi-bile a finalului în acest gen de narațiuni.

Spațiul tipografic limitativ nu per-mite o reconsiderare a întregului, în ciuda consubstanțialității sale. Ne vom apleca, însă, asupra unui text re-levant, pentru a confirma indubitabila calitate de precursor al prozei fantas-tice și întemeietor al genului în litera-tura română, practicând o analiză în raccourci a celei mai cunoscute nuve-le *Sărmanul Dionis*. Valoarea prozei fantastice eminesciene și calitatea po-telui de întemeietor al genului sunt recunoscute de Mircea Eliade, care nu ezită să preia teme și motive, resurse ale imaginarului fantastic, precum: distorsionarea perspectivelor, ambi-guitatea, mutația metafizică în spațiu și timp, regresia, lumile paralele etc.

două narațiuni. Semnificația nucle-eilor narrative nu se rezolvă, ci dimpotri-vă se adâncește în final pentru a ger-mina în mintea cititorului noi îndoieli și pentru a deschide alte posibile căi de interpretare.

Realitatea perceptibilă, tempo-ralitatea, raționalitatea sunt supuse unei tensiuni generatoare de „ruptu-ra” căreia îi urmează reconfigurarea acestor coordonate. Nuvela *Sărmanul Dionis*, citită la „Junimea” în 1 sep-tembrie 1872, stărnește reacții printre audienții în mare parte derutați de structura duală a textului, de am-biguitatea discursului, de finalul des-chis; i se reproșează autorului lipsa de coerență și de inteligibilitate, re-comandându-i-se condescendent (G. Panu, *Amintiri de la Junimea*) să se

cu arbori și munți colosali, cu geogra-fie spectaculoasă localizată în nuvela *Sărmanul Dionis* pe Lună sau în in-sula lui Euthanasius.

Compozițional, nuvela îmbină dis-cursul obiectiv cu cel subiectiv, pro-ceedee și mijloace realiste cu fantasti-cul și miraculosul. Preambulul prozei, deși are un caracter eminemamente re-flexiv, introduce motivul umbrei prin care Dionis se dedublează. Evadarea metafizică a eroului este compensa-ția pentru o existență mizeră, plină de privațiuni, lipsită de iubire. Copist umil într-un București apăsător de ce-nușii anotimpului, eroul meditează asupra relativității timpului și al spa-țiului; astfel, spațiul devine o expre-sie a subiectivității umane, iar viito-rul și trecutul nu sunt decât cele două

Alimentată de un substrat filosofic ce se revendică din textele sacre indi-ene trecute prin filtrul gândirii scho-penhaueriene, opera în proză a lui Mihai Eminescu este un exercițiu al gândirii, o literatură savantă ce prefi-gurează suprarrealismul sau onirismul secolului al XX-lea.

SERATELE UZPR „EMINESCU, JURNALISTUL” și un gong teatral cu „O Făclie de... Toamnă?”, la Centrul Cultural UNESCO „Mihai Eminescu” din București

Centrul Cultural UNESCO „Mihai Eminescu” a găzduit recent încă o Serată „Eminescu, Jurnalistul”, un eveniment cultural-artistic organizat cu mare succes de Uniunea Ziariștilor Profesioniști din România. La aproape un deceniu de la lansarea acestor serate din inițiativa Rodicăi Subțirelu, redactor-șef la „Cronica Timpului” și coordonator al Teatrului NostruM, publicul, format din oameni de cultură, ziariști și persoane iubitoare de frumos, dornic să afle informații și să participe la dezbateri consacrate poetului nepereche, a umplut până la refuz cocheta și primitoarea sală a centrului amintit. Moderatoarea întregului eveniment a fost talentata actriță și scriitoare Claudia Motea, director artistic al trupei Teatrul NostruM - UZPR. După o scurtă introducere, aceasta i-a dat cuvântul

președintelui UZPR, Sorin Stanciu, care a rostit câte-va cuvinte de bun venit și de apreciere pentru public și Mihai Eminescu, numindu-i pe cei prezenți „prie-teni dragi”. Nucleul evenimentului a fost disertația „Eminescu și Caragiale - relația celor doi titani”, susținută de prof. univ. dr. Nicolae Vasile. Am aflat lucruri interesante, mai puțin cunoscute din viața cel-or doi scriitori de aur ai literaturii românești.

Invitata de onoare a serii a fost fermecătoarea actriță Valentina Visarion, ale cărei spectacole tea-trale produse chiar de compania ei, „Syarela Arts”, sunt găzduite de Teatrul Național din București. A fost o revelație să o ascultăm recitind poezia „Și dacă”! O seară frumoasă de toamnă, în care s-a vorbit des-pre Eminescu și Caragiale, nu se putea încheia decât cu teatru. Spectacolul „O Făclie de... Toamnă!” a fost au-tograful artistic al acestei serate. Scenetele interpretate de trupa Teatrul NostruM au fost din celebrele opere ale lui Ion Luca Caragiale, acestora adăugându-se și sceneta „Zița și Veta la cimitir”, scrisă cu mult umor, în stil caragialesc, de colega noastră Carmen Bobocescu. Actorii Teatrului NostruM, Mariana Anghel, Carmen Bobocescu, Marilena Caraghiaur, Viorica Chiorpec, Marius Herșcu, Marius Ionescu, Ion Lorinczi, Daniel Neguț și subsemnata, Daniela Bădescu, au purtat pu-blicul prin savuroasa lume demult apusă și totuși ac-tuală, a lui Nenea Iancu. Corina Diaconescu, la pian, a încântat publicul cu piese cunoscute și iubite de pu-blic, precum Bibicula, Căsuța noastră ș.a.

La finalul spectacolului, membrii trupei „Cercul de Teatru AGIR-ImpACT ART” au interpretat un fragment din opera „Loșca, Sică și Mitică”, de Nicolae Vasile. Astfel, la scenă deschisă, Mariana Anghel, Daniel Neguț, Marius Herșcu, Ion Lorinczi și Viorel Speteanu au fost răsplătiți cu aplauze. Această piesă s-a jucat la Teatrul Evreiesc de Stat, pe scenele din țară ale AGIR-ulvi și a participat la Festivalul „AMA-

torissima”. A fost o seară memorabilă în care publicul s-a bucurat, a participat și a răs sănătos. Mulțumim gazdei noastre minunate, participanților și celor implicați în organizarea evenimentului! Întreaga desfășurare a seratei a fost transmisă de postul de televiziune TeleMoldova Plus.

MARIANA DANIELA BĂDESCU

La o aniversare

Cu câteva zile în urmă, una dintre cele mai talentate și apreciate mem-bre ale trupei Teatrului NostruM, care ființează sub egida Uniunii Ziariștilor Profesioniști din România, doamna **Domnica Iosu**, a împlinit o frumoasă și fericită vârstă. Printre colegii de scenă, care i-au fost alături și au sărbătorit-o într-o ambianță emoționantă, s-a numărat și George Vlaicu, redactor-șef adjunct al acestei publicații. *La mulți ani, cu sănă-tate*, și să vă aplaudăm, din stal, multe stagioni de acum înainte!

Luna noiembrie a debutat cu o știre de senzație în lumea presei referitoare la renunțarea de către trustul elvețian Ringier, fără previz, la ediția print a cotidianului Gazeta Sporturilor, publicație care ar fi împli-nit anul viitor, în septem-brie, un secol de apariție neîntreruptă. Iubitorii di-verselor sporturi din țara noastră vor avea de acum înainte la dispoziție doar site-ul gsp.ro, la care și-ar găsi loc doar o mică parte dintre colegii noștri de breaslă. Primul ecou important la aflarea surprinzătoarei decizii, de a suprima apariția singurului cotidian de sport de la noi, a venit din partea unor personalități din lumea sportului românesc, precum Octavian Bellu, Mariana Bitang, Mircea Lucescu, Elisabeta Lipă, Gabriela Szabo, Ecaterina Szabo, Adrian Porumboiu, Marcel Răducanu, Adrian Mutu,

Cristian Gațu. A urmat protestul mai multor cadre didactice de la Facultatea de Jurnalism, care atrăgeau atenția, printr-o scrisoare publi-că, asupra faptului că trustul menționat se află într-un conflict de interese de lobby cu case de pariuri din Bulgaria. Personal, am avut parte de hotărâri ale conducerilor administrative de a pune pe drumuri componenții redacțiilor cotidianelor naționale Meridian, Actualitatea, Cronica Română, fără un avis pre-alabil și neachitarea salariilor pe ultimele două luni. Împreună cu colectivul redacției Tribuna Pensionarului, pe care o conduc și al publicației Cronica Timpului, a UZPR, la care sunt colabo-rator permanent, ne declarăm solidari cu co-legii de la defuncta Gazetă a Sporturilor, con-damnând abuzul trustului Ringier.

RADU LEVĂRDĂ

SALVAREA ROMÂNILOR ÎN MOMENTE ISTORICE IMPOSIBILE

SERIAL
Partea a III-a

Păstrătorii/păzitorii voevodali ai ființei românești

A părute în geografia politică a Europei, în prima jumătate a secolului XIV, cele „două libertăți românești” medievale au avut a se confrunta cu adversitățile orgolioase și dominatoare ale regalității maghiare, unele cu tendințe evidente cuceritoare/anulatoare ale statelor valahe de la sud (Țara Românească) și est (Moldova) de Carpați. De fapt, întâiul și cel mai periculos inamic, care-și pierduse, cum am zice astăzi, „sfera de influență” de peste muniți datorită „descălecătului” basarabesc – bogdănesc întemeietor de semnificative statalități românești Regatul Maghiar, deci, odată cu urcarea pe tronul său de la Székesfehérvár a dinastiei **Anjou**, întărește geostrategic spre o expansiune cât mai amplă a frontierelor sale și, mai ales, spre sud-estul european râvnit, de altminteri, și adjudecat în prima jumătate a secolului XIV de turcii otomani aflați într-un de nestăvilit elan războinic de formare a unei imperii bicontinental. Această ardentă dorință a angevinilor va fi fost continuată de dinastiile mixte polono-lituanienă (Jagiellonă), luxemburghez-austriecă, româno-maghiară (corvinească) și habsburgică, astfel că, de la 1308 și până la 1526 (cumplăta înfrângere a regatului unguresc în bătălia de la Mohács), românii din Țara Românească și Moldova au fost tot timpul sub amenințarea unei posibile căderi în robia maghiară și a dispariției statelor lor.

Dar să mai spunem că, și dinspre nordul baltic a existat un pericol belicos, cel al Regatului Polon care și-a dorit o extindere până la Gurile Dunării, de la dinastia **Jagellonă** la dinastia de Saxa, deci, de la 1386 și până la cea dintâi împărărire a acestui regat (1772) între Rusia, Austria și Prusia, Moldova fiind o țintă predilectă. Și când, la sud, turcii otomani ating linia Dunării, instalându-și stăpânirea (pașalâcul) în întreaga Peninsulă Balcanică în secolele XIV-XV, statalitățile românești s-au trezit prinse într-un „cerc letal” care la est a fost închis de Hoarda de Aur a Batuizilor (Kipciak) până la dezintegrarea sa din 1466 în șapte hanate, unul, cel al Crimeii, fiind o amenințare pentru români, mai ales după ce a căzut în vasalitatea Înaltei Porți (1475), amenințare care a dispărut abia 1783 când, **Ecaterina cea Mare** (1762-1796) l-a încorporat Rusiei, imperiul țarilor devenind, însă, o și mai primejdioasă „vecinătate apropiată”.

Așadar, Țările Românești s-au aflat trei secole și mai bine într-o situație

geopolitică imposibilă, pericolul de a nu mai fi pe hartă venind nu numai de peste fruntariile lor, ci și din lăuntru, trădările frecvente ale boierilor, și mari, și mici, unii deținând diferite dregătorii, ba la Înalta Poartă, cel mai des, ba la unguri, ba și la polonezi, în funcție de interesele lor personale de o necreștinească, bicornică poftă de înăvuiere și putere (o poftă care, din păcate, ține de o anumită stare patologică a românilor de care nici astăzi nu s-au lecutit!) făcând chiar, în momente existențiale cruciale, mult, foarte mult rău neamului și dincolo și dincoace de Carpați. Dar șansa dăinuirii Țărilor Românești, a neamului, s-a datorat unor voievozi/domni care, îmbrăcând „cămașa morții” au înțeles că printr-o politică externă abilă (diplomație o numim astăzi) și, la nevoie, atunci când aceasta a fost să fie ultima soluție, prin ridicarea oastei la luptă, Ființa românească poate fi salvată.

Si orice ar ricana unii pseudoistorici, infectați de politica globalizării neomarxiste și de interpretarea în cheia „corectitudinii politice” („politically correctness”) până și a istoriilor popoarelor, globalizare și teorie (cheie) având drept scop, printre altele, dispariția statului național și ștergerea memoriei istorice a cetățenilor acestor state, unii pseudoistorici, deci, consideră că, tocmai acele momente și acei domni/voievozi care au salvat Ființa românească în momente imposibile nu sunt altceva decât niște momente fals eroizate și domnii/voievozii respectivi niște învinși. Și atacurile anulatoare lovesc, cu deosebire în bătăliile de la Rovine (1394), de la porțile Târgoviștei (1462) și de la Călugăreni (1595), domnii/voievozii înfrânți fiind, ca atare, **Mircea cel Bătrân**, **Vlad Tepeș** și **Mihai Viteazul**. Exact în acele bătălii și în acei conducători de țară care au determinat Înalta Poartă și câțiva sultani celebri să nu transforme în pașalâcuri Țara Românească și Moldova.

Este foarte adevărat că, dacă privim acele bătălii prin prisma concepțiilor de strategie militară de astăzi, ele au fost niște victorii... pierdute atâta vreme cât și **Mircea cel Bătrân**, și **Vlad Tepeș**, și **Mihai Viteazul**, ca, de fapt, și **Ștefan cel Mare** după strălucita izbândă de la Vaslui din 1475, au fost nevoiți fie să bată în retragere, fie să încheie tratate de suzeranitate cu regatele Ungariei și Poloniei, și chiar cu Înalta Poartă. De fapt, încheierea unor astfel de tratate era în firea lucrurilor, diplomatic avându-le în vedere, în Evul Mediu

european, iar domnii/voievozii Țării Românești și ai Moldovei au făcut din aceste documente instrumente eficiente de preservare atât a propriei domnii, cât, mai ales, a existenței statale a celor „două libertăți românești”.

Fără niciun dubiu, la Rovine în 1394, oastea Țării Românești îl umilește pe sultanul **Baiazid Fulgerul (İldırām)**, dar ordia otomană neputând fi nimicită în întregime, **Mircea** decide a se retrage în vederea organizării unei rezistențe mai eficace, ceea ce se va fi și întâmplat după ce voievodul a încheiat, în 1395, la Brașov, un tratat de luptă antiotomană cu regele **Sigismund de Luxemburg** al Ungariei. În fond, bătălia de la Rovine, a avut un efect ambivalent psihologic: faimosul sultan **Baiazid Ildırām** își va fi dat seama că, românii, nu se vor lăsa cucerțiți cu ușurință, și că, apărându-se cu temeritate, vor face să curgă mult sânge otoman, ceea ce va fi fost să însemne un cost prea mare pentru imperiul Semilunii; victoria lui **Mircea cel Bătrân**, chiar dacă a fost urmată de o retragere în fața uriașei forțe militare otomane, a salvat tânărul stat basarabesc de a fi transformat în pașalâc, ceea ce, pentru români, a fost să fie, moralmente, salvarea de la pieire. Astfel că, Rovine, a devenit nu numai un simbol al rezistenței naționale, ci și un exemplu de strategie pe „câmpul de luptă”, urmat cu strălucire, și de **Vlad Tepeș**, și de **Mihai Viteazul**, și de **Ștefan cel Mare**. Și este ilustrativ de a aminti că, înfrânt **Vlad Tepeș** în celebra „bătălie de noapte” de la porțile Târgoviștei, din 16 iunie 1462, un alt faimos sultan, **Mahomed II**, cuceritorul Constantinopolului, a apreciat că al unui astfel de voievod nu-i poate lua țara. Și, cu toate acestea, **Tepeș** se retrage spre munte, sultanul se reîntoarce și ocupă Târgoviștea instalându-l pe tronul Țării Românești pe fratele lui **Vlad, Radu cel Frumos**, dar statul va dăinui. Așadar, acea „bătălie de noapte” de la porțile Târgoviștei, ca și alte bătălii de mai înainte câștigate de **Vlad III Basarab/Tepeș**, cu siguranță că i-au dat de gândit lui **Mahomed II** ca și înaintașului său, padișahul **Baiazid Ildırām**, cum că e mai profitabil pentru Înalta Poartă să-i fie suzerană Țării Românești decât să o aducă în stare de pașalâc, cum la fel s-a gândit și în privința Moldovei, înfrântă fiindu-i ostirea de **Ștefan cel Mare** la Vaslui în 10 ianuarie 1475, dar, pentru voievodul moldav, „atlet al Creștinătății”, cum, pe drept cuvânt, la portretizat Papa **Sixtus IV** fiindu-i în

Prof. dr. GEORGE COANDĂ

continuare un redevabil inamic. Însă nu l-a lăsat fără țară.

La 23 august 1595, **Mihai Viteazul**, la Călugăreni, reușește o incredibilă victorie asupra unei impresionante ordii otomane a sultanului **Mehmed III**, o victorie la fel de răsunătoare în Europa ca și cele mai înainte amintite, asemuindu-se mai mult însă cu victoria... pierdută de la Rovine. Dar **Mihai** nu are la îndemână o forță armată capabilă să stăvilească înaintarea ordiei otomane. Ca atare, se va retrage rapid pe valea superioară a Dâmboviței, pune de-o „alianță dăci-că”, dacă avem, în vederea forțele coalizate ale Țării Românești, Transilvaniei și Moldovei și lansează o puternică ofensivă eliberatoare care debutează cu bătălia de la Târgoviște din 6-8 octombrie 1595, finalizată cu aruncarea turcilor peste Dunăre. Astfel, se poate spune că, drumul spre împlinirea „pohtei ce-a poftit-o” **Mihai** fusese deschis, și că, într-un moment istoric imposibil, Ființa românească fusese încă o dată salvată.

Si dacă este să formulăm o concluzie ar fi de spus că, în situații geopolitice medievale deosebit de complicate, Țările Românești fiind mize în jocul de interese cuceritoare ale Puterilor din juru-le, care le striveau ca într-un „cerc letal”, au existat domni/voievozi cu **conștiință de neam** – și nu sunt de acord cu acei pseudoistorici, negatori vehementi ai acestei conștiințe – și care, asumându-și riscul de a fi asasinăți, ceea ce s-a întâmplat nu o dată, au fost să fie păstrători și păzitori, într-o credință ortodoxă, a Ființei românești. Și românii i-au urmat sub semnul acestei credințe apărându-și existența ca neam și Vatra pe care le-a dat-o Dumnezeu. Iar Rovine, Târgoviște, Vaslui, Călugăreni, și nu numai, vor rămâne în conștiința colectivă a neamului românesc, ori-câte contestări, în *absurdo* vom mai auzi de la pseudoistoricii muncurizati, simbolurile perene ale salvării românilor și ale statalităților lor, a Ființei românești, deci, în imposibile momente istorice medievale.

(continuare în numărul viitor)

Povestea cărții dintre dealuri

EVENTIMENT EDITORIAL

Septembrie însoțit... Culoarele aurii ale toamnei, cu nuanțe firave de verde, strecurate printre crengile copacilor, înveșmântau casele, grădinile, dealurile și Sfânta Mănăstire Bogdana, în satul cu același nume, din județul Bacău. Să fie oare aceleași emoții pe care, cu vreo sută de ani în urmă, Regina Maria le resimțea și le descria după vizita ei aici, în 1918, aceleași pe care le trăiam noi acum, în toamna lui 2023?

„Am urcat coasta până pe pașiștile și livezile cu pomi bătrâni de pe deal – locul m-a fermecat cu totul. M-am așezat pe o buturugă veche și am lăsat toată frumusețea din jur să mi se scurgă în tihnă până în suflet [...]. Era o oră încântătoare – începea să se facă târziu, soarele de-abia dacă se mai vedea, dar nu mă înduram să mă smulg de acolo, prea dragi îmi erau toate. O, ce pace, ce păduri primăvăratice, cu tot soiul de copaci și pașiștile verzi, care se întindeau până în depărtare, cum le iubeam!”

Mărturiile pline de incantare ale Reginei Maria le-am găsit pe o pagină, în amplul și excepționalul volum *Comuna Ștefan cel Mare, județul Bacău – leagăn voievodal*, apărut în 2023 la Editura Magic Print din Onești. Autoarea acestei lucrări este o altă Marie, doamna Maria Dohotaru, născută aici. În apropierea Sfintei Mănăstiri, la poalele dealului ce străjuiește satul Bogdana, care face parte din comuna Ștefan cel Mare, la pensiunea *Ferma Veche* invitați sosiți din multe colțuri ale țării au asistat la prezentarea monografiei monumentale, dedicate comunei natale de Maria Dohotaru. Aș dori să vă spun povestea acestei cărți, așa cum o știu eu: Cu mulți ani în urmă soțul meu, regretatul scriitor Mihail Diaconescu, mergea la Onești pentru a pregăti editarea cărților sale. În timpul liber obișnuia să cutreiere împrejurimile, pe jos, cu autobuzul sau cu mașina. Uneori, îl însoțea și Maria Dohotaru, directoarea Editurii Magic Print.

Ascultându-i poveștile, pentru că Mihail știa multe și-i plăcea să explice, vâile, dealurile, apele, localitățile căpătau o altă semnificație și o altă dimensiune, iar Maria începea să conștientizeze importanța și valoarea acelor locuri pentru istoria neamului românesc.

CRÂMPPEIE DE ETERNITATE

La sfârșitul lunii septembrie a acestui an, pensiunea *Ferma Veche*, în cadrul natural mirific din localitatea Bogdana, înconjurată de dealuri line, a găzduit lansarea cărții *Comuna Ștefan cel Mare, județul Bacău – leagăn voievodal*, semnată de Maria Dohotaru. O realizare editorială și tehnică de excepție, apărută la editura Magic Print din Onești, al cărei manager este autoarea acestei monografii. Un eveniment de suflet care a reunit istorici de prim rang, profesorul și arhivistul Vilică Munteanu, profesorul și istoricul Corneliu Stoica, profesorul Ștefan Epure, părintele Ioan Bărgăoanu, protopop de Onești, cadre didactice, reprezentanți ai administrației locale și primari din orașele apropiate, dar și invitați de marcă: profesor Corina Vlad Diaconescu, membră a Uniunii Ziariștilor Profesioniști din România și profesor dr. Narcis Zărnescu, istoric, critic literar, membru corespondent al Academiei Oamenilor de Știință din România.

În deschiderea reuniunii, cei peste 50 de participanți s-au înălțat într-o

inimă uriașă, filmată din aer, ca simbol al dragostei nepieritoare pentru valorile zonei și al continuității sale milenare. Doamna Corina Vlad Diaconescu a oferit apoi un mini recital la pian, care ne-a purtat cu gândul spre o lume de basm. Tot domnia sa avea să ne destăinuie povestea de la care a pornit acest proiect grandios care, în peste 450 de pagini, conține un volum mare de informații, pornind de la istoria zonei, din epoca paleolitică, statul feudal, epoca modernă, cu evoluția socială, economică, politică și culturală, până la paginile dedicate bisericilor, monumentelor și oamenilor de seamă din comună. O carte rară „îmbogățită cu un material ilustrativ impresionant, toate rod al cercetării minuțioase a numeroase surse arheologice, scrise (documente, hărți, legende) mărturii mai vechi și mai noi ale localnicilor, un omagiu adus trăitorilor de ieri și de astăzi. O lucrare scrisă cu cerneala inimii”, așa cum notează în postfața cărții profesorul Vilică Munteanu, moderatoarea acestui eveniment. În cuvântul adresat participanților, profesorul

Corneliu Stoica sublinia că această monografie „întregește harta istorică a vâii Trotușului” și „prin structura sa complexă, documentația științifică aproape exhaustivă, bogăția și frumusețea ilustrațiilor pare mai degrabă o enciclopedie”.

Este o carte de suflet, scrisă cu pasiune și cu mult drag de o fiică a acestor locuri de care se leagă nume de voievozi, Ștefan cel Mare, Gheorghe Ștefan și de personalități precum învățătorul Ioan Susănu, scriitor, publicist, revizor școlar, șeful Ligii Culturale inițiate de Nicolae Iorga, Gheorghe Donici, erou în cele două Războaie Mondiale, clerici și mulți eroi ai neamului, până la Nadia Gărneci și alte nume cunoscute contemporane. Toate aceste nume sunt amintite cu recunoștință în această monografie. Totodată, profesorul Corneliu Stoica socotește lucrarea drept o invitație adresată cititorului de a descoperi valorile spirituale și materiale și pentru a se bucura de frumusețea locurilor. În opinia doamnei profesor dr. Gabriela Gărneci, cartea *Comuna Ștefan cel Mare, județul Bacău – leagăn voievodal*, este un punct de pleca-

să aparțină acestor locuri. De altfel, această carte monument, nu este singura sa înfăptuire dedicată neamului românesc. Cartea conține aspecte geografice, istorice, etnografice, sociale, culturale, de arhitectură, iar în centru se află oamenii. Aceia care s-au născut aici, au muncit, au luptat și s-au jertfit pentru păstrarea neamului și a pământului. Am plâns citind paginile ce conțin listele cu oamenii plecați la oaste și am mai plâns o dată, la paginile care conțin listele cu numărul mic al celor care s-au întors teferi din bătlăii. Sunt, de asemenea, oameni care au venit din alte locuri, s-au stabilit pe raza comunei Ștefan cel Mare, iar alții care, doar trecând, au însemnat totuși ceva pentru această zonă. În ultima parte a monografiei sunt publicate portretele contemporanilor care au avut și au o contribuție importantă în restaurarea edificiilor, în menținerea lor, în valorificarea bogățiilor materiale și spirituale din acest colț de țară. Sunt preoți, profesori, cercetători, folcloriști, atașați pământului pe care Ștefan cel Mare ni l-a lăsat drept moștenire.

Nu pot însă încheia povestea mea, fără a reda un fragment din elogiu publicat în monografie, dedicat Mariei Dohotaru, de profesor univ. dr. Narcis Zărnescu, distins Cavalier al Ordinului francez „Palme Académiques”: „[...] *deși cartea nu este o monografie despre Marele Voievod al românilor, ci despre comuna natală, totuși Duhul lui Ștefan plutește peste această comună: Măria-Sa i-a dăruit numele, Măria-Sa a botezat-o și a încreștinat-o, simbolic, prin numele său prea slăvit. Pentru mine, această carte, repet, de excepție, poate fi considerată o continuare a voinței de ctitorire a lui Ștefan cel Mare și a tuturor voievozilor noștri. Cartea aceasta este și va rămâne, pentru cei ce iubesc și respectă cultura română, o cetate de cuvinte și imagini care stă alături de cetățile Domnitorului: Cetatea Albă, Cetatea Chilia, Cetatea Neamțului, Cetatea Orhei, Cetatea Sucevei, Cetatea Hotin.*”

✎ CORINA VLAD DIACONESCU

re pentru cadrele didactice de istorie și geografie din zonă, conținând legende, informații științifice și date statistice. Despre autoarea cărții, doamna Maria Dohotaru, profesor dr. Narcis Zărnescu spunea că „sub eleganța academică, sobră, uneori aridă se simt clocolit omenesc, prea omenesc, mila și îndurarea, pasiunea și frământările care i-au însoțit ancheta sociologică, prin trecutul și prezentul comunei Ștefan cel Mare”. Ca o îngemănare armonioasă a fiilor trecuți de prima tinerețe cu noile vârstare din Valea Trotușului, evenimentul s-a încheiat cu membrii Ansamblului folcloric *Mugurașii mânăstireni* din Cașin, care, sub îndrumarea profesoarei Diana Apreutesei și a coregrafului Francisc Enășel, au interpretat cu măiestrie o suită de dansuri populare.

Odată cu trecerea soarelui peste colinele împădurite și stingerea ecourilor acestui eveniment cu totul special, am rămas în minte cu vorbele cronicharului Miron Costin: *Nu sunt vremuri-le sub cărma omului, ci bietul om sub vremuri.*

✎ CECILIA SFETCU

O după-amiază însorită de toamnă târzie, o comună frumoasă, cu două mănăstiri, Pantocrator și Sfânta Treime, cu un zăbucumtat trecut istoric și două monumente ale eroilor căzuți în primul și al doilea război mondial, cu doi stejari monumentali ai haiducului Grozea, și o piesă de teatru într-o sală cu peste 200 de locuri toate ocupate. Acestea au fost componentele de succes ale zilei de 2 noiembrie 2023. La Căminul Cultural din com. Drăgănești-Vlașca, jud. Teleorman, recent renovat, cu dotări moderne, actorii „Cercului de Teatru Agir-ImpAct ART” au jucat „Ioșca, Sică și Mitică”, o piesă de teatru care prezintă povestea romantată a trei români de etnii diferite, în ordinea din titlu: Ioșca-ungur, Sică-evreu și Mitică-român. Ei se împrietenesesc, fiind colegi de cameră într-o tabără studențească și rămân, apoi, prieteni pentru totdeauna, parcurgând împreună cele trei etape mari ale unei vieți: tinerețe, maturitate, bătrânețe. Piesa – cu multe accente de umor de limbaj și de situație – arată dezvoltarea profesională și umană a celor trei, urmăriți fiind nu doar de spectatori, ci și de o femeie, care parcă le-ar vorbi din ceruri, urmând, și ea, cele trei etape ale vieții, alături de ei, de toți trei, deși, în cea mai mare parte a piesei părea a fi interesată numai de unul dintre ei, fiind îndrăgostită de Mitică, fără însă a-i mărturisii acestuia. De

altfel, lui îi și salvează viața, în-tâmplare derulată chiar la debutul acțiunii piesei, când era să se inee la o banală plimbare cu barca pe un lac. Abia în ultimul act, la bătrânețe, cei doi își declară dragostea reciprocă, o dragoste rămasă ca promisiune și pentru alte vieți viitoare. Femeia, un element de continuitate, atât în piesa de teatru, cât și în existența fiecăruia dintre noi, reprezintă începutul și sfârșitul oricărui gând și oricărui fapt pe care bărbatul îl are sau îl înfăptuiește. Pe scenă a urcat și autorul piesei, prof. univ. dr. Nicolae Vasile, care a subliniat că a scris-o în ideea de a se juca, în premieră, în anul 2018, cu ocazia manifestărilor aniversare legate de împlinirea a 100 de ani de la făturaia României Mari. Piesa, în trei acte, a fost publicată în cartea cu același nume, la Editura „Bibliotheca” din Târgoviște, în anul 2017. Nu a putut avea premiera absolută în anul 2018, dar a avut loc o sesiune de teatru-lectură cu public, în 2019, tot la Târgoviște, sub egida Teatrului NostruM, al Uniunii Ziaristilor Profesioniști din România, în regia lui Daniel Neguț, fapt menționat de presa vremii. Domnia sa a dezvăluit și câteva elemente importante din metaforul piesei: în viziunea sa, Samantha - femeia care îi unește pe cei trei români - reprezintă chiar România, fapt arătat voalat în ultima „striga” a spectacolului, când Sică, bătrân și confuz, o numește

pe Samantha, în subconștient, Rolanda, care este, de fapt, traducerea în limba engleză a „înutului România” – Ro landa! Episodul trecător al căsătoriei acesteia cu turcul Eregpe simbolizează perioada de domina rebara otomană asupra țărilor ru mâne. Și numele acestuia are o simbolistică aparte, așa cum reiese din piesă. Simbolice sunt și modurile prin care în piesă sunt arătate meritele, dar și apucături fiecăruia dintre cei trei, care ies la iveală natural din deru larea acțiunii. Mitică este răbdător, muncitor, dedicat, chiar dacă arată o întârziere pe calea asimilării modernității vieții (vezi hazlia întâmplare cu bău tul cafelei), Ioșca este edu cat, epatant (vezi scamatoria cu balonul), dar și gelos, iar Sică este întreprinzător, me diator și perseverent (vezi în dârjirea înțelegerii scamatorii cu balonul), dar și oportunis t. Todeauna, Ioșca intră primul în scenă, Mitică are prim-planul acțiunilor, iar Sică are ultimul cuvânt din piesă, prin strigătul revelației sale. Prietenia ru du rabilă este liantul care-i ajută să treacă natural, cu seninătate și umor, peste toate diferențele dintre ei. Aceste ultime remarci conferă o notă de originalitate și de valoare piesei, autorul ex celând în îmbinarea artistică a vieții cu istoria și umorul. Noua punere în scenă a piesei „Ioșca, Sică și Mitică”, a cărei premieră a avut loc pe 12 mai 2023, tot în regia lui Daniel Neguț, aparține „Cercului de Teatru AGIR

**DRĂGĂNEȘTI
-VLAȘCA**

Cuvânt de deschidere:
Comunei, prof. Ciupercă
ORGANIZATOR: C. Răduț
senior editor „Cronica”
Moderator: actrița

REGIA: DANIEL
DISTRIBUȚIA: Mariana Anghel,
Marius Herșcu, Ion Lărinț, I.

INTRAREA E

– ImpACT ART” și îi are ca protagoniști pe Mariana Anghel (*Samantha*), Ion Lărinț (*Ioșca*), Viorel Speateanu (*Sică*), Daniel Neagu (*Mitică*), dar și pe Marius Herșcu, în rolul chelnerului, în mai multe ipostaze. Un moment colorat și savuros a fost oferit de actrița Ioana Popescu, în rolul unei țigănci care a părut la restaurantul românesc unde se aflau cei trei prieteni și a început să le „ghicească viitorul”! Anterior spectacolului de la Drăgănești-Vlașca, piesa a fost jucată și apreciată la superlativ pe înalta scenă a Teatrului Evreiesc de Stat, din București. Multumim tânărului și inimosu-

 MARIANA DANIELA BĂDESCU

Cronica Timpului • Anul IX • Nr. 106-107 • noiembrie-decembrie 2023

Per Aspera Ad Astra (Seneca)

CRISTIANA VĂRĂȘTEANU

s-a născut în București la 18 octombrie 1979. Absolventă a Facultății de Drept este avocat în Baroul București. A debutat cu poezii în *Take a break*, revista Liceului C.A. Rosetti, în perioada când era elevă. Ulterior a publicat versuri în numeroase reviste literare, precum *Armonii culturale*, *Amurg sentimental*, *Arena literară*, *Clubul artelor* *Giurgiu XXI*, *Nord literar*, *Rotunda Valahă*, *Convorbiri literar-artistice*, *Astralis*, *Roua stelară*

a Uniunii Ziariștilor Profesioniști din România, semnează rubrici permanente în revista *Cronica Timpului*, fiind, în același timp, editor coordonator și senior editor la revistele *Uscând o lacrimă*, respectiv *Vlașca - istorie, cultură, civilizație*.

Timpul liber și-l petrece într-o diversitate surprinzătoare, cântând la pian (fiind și absolventă a Facultății de Muzică) și practicând diferite sporturi (escaladă montană, înot, schi, snowboard) împreună cu familia. Primul său volum de versuri, „Clipe intersectate”, a fost lansat la 17 octombrie a.c., la Casa de Cultură Friedrich Schiller, din București.

Apărută în peisajul literar cu doar trei ani în urmă, **SILVIA DEACONESCU** a publicat deja trei cărți și se numără printre autorii cărora scrisul le-a devenit indispensabil ca aerul, iar dezlegarea misterele este în mod cert o pasiune. A debutat în anul 2020 cu romanul polițist *Implicații fatale*, apărut la Editura Astralis, despre care criticul literar Geo Călugăru nota: „...roman polițist incitant, cu mult neprevăzut, bine gestionat de autoare, încât să mențină în priză curiozitatea cititorilor”. Iată un fragment din acest polișier: „Pe la 2:10, când Ionuț Scarlat intrase în casă pentru a merge la toaletă, o siluetă asemănătoare unei pisici uriașe, într-un costum mulat, încălțată cu espadrile de escaladă și purtând pe umărul drept o cordelină strânsă colac, ieși din umbra casei vecinilor familiei Iordache, urcă rapid și silențios pe gardul despărțitor al celor două proprietăți, ajunse dintr-un salt pe acoperișul garajului și apoi se așteară în nukul din apropiere. Câștără câteva momente să vadă dacă a provocat vreo reacție nedorită și după ce respiră adânc, cu o precizie de invidiat, aruncă spre copacul celălalt cârligul atașat la cordelină. Prinse capătul frânghiei de o creangă mai înaltă și apoi, cu ajutorul unui scripete, alunecă spre partea opusă a curții, aterizând ușor pe acoperiș. Totul dură doar trei minute.”

Un an mai târziu, doamna Silvia Deaconescu publica un al doilea roman polițist cu titlul *Secret la pătrat*, despre care poeta Ada Nemescu scria: „Povestea m-a ținut cu sufletul la gură, păstrând misterul nealterat până la final (...) Nimic fantasmagoric, deși fantezia autoarei este specială. Mi s-a aprins imaginația, am căutat variante posibile (...) sunt atât de fascinante personajele”. Vă prezentăm un fragment și din acest roman: – „Așa va fi mai romantic, nu trebuie să ne vadă nimeni. Îl duse apoi cu scaunul până lângă lift și, fără ca bătrânul să aibă timp să înțeleagă ce se întâmplă, fu împins cu putere pe scări. Sunetul ușor al roților care se deplasau pe coridor nu îi scăpă lui Scarlat. Ieși precăut din cameră și ascultă încordat. Dar își dădu seama într-o secundă că era prea târziu, strigând răgușit al bătrânului și zgomotul scaunului rostogolindu-se pe scări.”

du-se pe trepte erau dovada că răul se producea deja. Alergă până la tabloul electric și ridică siguranțele. Din capătul scării îl văzu căruciorul de invalid răsturnat peste trupul bătrânului.

- Ce dracu s-a întâmplat aici? întrebă Petre Săpunaru care stătea lângă usa liftului. - Asta ar trebui să-mi spună dumneata! strigă Scarlat, în timp ce cobora în fugă scările. Se aplecă lângă trupul lui Felix și îl căută pulsul. E mort!

Printre pasiunile Silviei Deaconescu se numără și poezia, astfel că în anul 2022 a publicat la Editura Astralis volumul *Danselaida*, o culegere de poeme de dragoste asupra cărora și-a pus amprenta magia vieții din trecut a satului purtată din generație în generație, aspectele tradiționale, dar și cele supranaturale cu care autoarea a venit în contact atât personal, cât și prin mijlocirea povestirilor ascultate din gura bunicii în seriile tainice de vară ori în iernile geroase, de-a lungul minunatelor vacanțe petrecute la țară. Referitor la acest volum, distinsa scriitoare Cleopatra Luca afirma: „Citind poezia doamnei Silvia Deaconescu din vo-

ma pulsând în ritmul frenetic
al dansului. Întregul volum vi-
brează de iubire, de prezența
îndrăgostiților (...) Autoarea își

În miros de scorțișoară,
De măr copt și de dovleac,
Am pus stelute pe sală,
Brad frumos și cozonac.

cul popular și cu tradițiile, realizând câteva nestemate moderne, udate în roua trecutului".
Silvia Deaconescu a participat la o sesiune de lucru în cadrul căreia s-a discutat despre

Și-așteptară să se-audă
Voci zglopii de copilași
Care cântă-n poartă iară:
-Hei! Ne dați, ori nu ne dați?

poezie la realizarea mai multor
antologii literare publicate de
Editura Cervantes în anul 2023,
pentru creațiile poetice fiind răș-

Dincolo de activitatea literară,
Silvia Deaconescu lucrează ca
asistent medical într-un spital
de urgență, unde își pune în fie-

Ceata merge mai departe
Către alții, mai la vale.
O bătrână nuci împarte,
Alta colaci și parale.

Și se duc pe drum în noapte,
Prin lumini de lămpărie,
Nu-i mai vezi, doar prinzi urale:
La mulți ani de sărbători!

empatia și, nu în ultimul rând, răbdarea. Pasionată de muzică, dar și de designul vestimentar, Silvia Deaconescu este și o mare iubitoare de animale, astfel că deține un superb exemplar de chow-chow alb alături de care își petrece o mare parte din timpul său liber. Cu gândul la magicele sărbători care se apropie cu pași grăbiți, închei prezentarea prin a vă oferi una dintre cele mai recente creații poetice ale autoarei, menită să ne transmită starea de emoție și de bucurie a Crăciunului și să ne reînvie amintirile frumoase ale iernilor din copilărie:

Bucurie de iarnă

Fă-te dar din calendar,
Bucură-te, nea pufoasă,
Rotind fulgi sub felinar
Dinspre bolta cea măiastră!

În miros de scorțișoară,
De măr copt și de dovleac,
Am pus stelute pe sală,
Brad frumos și cozonac.

Și-așteptărăm să se-audă
Voci zglobii de copilași
Care cântă-n poartă iară:
-Hei! Ne dați, ori nu ne dați?

Trăistute se umplu-n grabă,
(Sunt cusute de cu seară).
- Mai, băiete, vezi că-ți scapă
Covrigii pe lângă sfoară!

Ceata merge mai departe
Către alții, mai la vale.
O bătrână nuci împarte,
Alta colaci și parale.

Și se duc pe drum în noapte,
Prin lumini de lumânari,
Nu-i mai vezi, doar prinzi urale:
La mulți ani de sărbători!

IOȘCA, SICĂ și MITICĂ - la Teatrul Evreiesc de Stat

pagină realizată de muzicolog drd. Teodora Constantinescu

Nu ocoliți străvechiul Nessebar

După ce fusesem de două ori la Balcic, iarna și vara, mi-am propus și am reușit să ajung la **Nessebar**, una din străvechile cetăți-muzeu de pe continentul nostru, cu o istorie de mai bine de trei milenii. Am pornit la drum cu un autocar al agenției de turism Christian Tour, împreună cu câteva colege de generație, iubitoare de excursii.

Ne-am cazat la un hotel din apropierea Burgasului, după care am vizitat orașul gazdă, dar și Obzor, Sozopol, am făcut o croazieră pe insula Sf. Anastasia și am încheiat periplul cu o zi la Nessebar. Unde, principala atracție a fost, firește, Orașul Vechi, situat într-un mic golf, pe o peninsulă stâncoasă, inclus în patrimoniul UNESCO din urmă cu exact patru decenii, datorită vestigiilor de 3200 de ani, multe dintre ele bine conservate. La început era o colonie grecească, Mesembria, cucerită ulterior de romani, care i-au dat numele Mesimvria.

Situat la circa 40 de kilometri de Varna, nu departe de o altă stațiune, Sunny Beach, frecventată tot mai des de turiștii noștri amatori de plajă și de o baie în mare, Nessebarul, această adevărată perla a Mării Negre, cu ziduri, turnuri, dar și ruine, ca o fortăreață bine conservată, are case tipice din perioada medievală, cu aspect de muzeu în aer liber. Pe străduțele pietruite din materiale locale, multe dintre ele situate în pantă, sunt amplasate magazine și buturici atractive, cu produse specifice, artizanale sau din ceramică, precum și îmbrăcăminte sau încălțăminte de sezon. N-am rezistat tentației de a face diverse cumpărături, împreună cu colegele de călătorie sau de a gusta, pe o terasă, tradiționalele preparate din pește sau delicioasele înghețate de tot felul.

Pe parcurs am făcut fotografii cu casele specifice din piatră și lemn, bisericile medievale, bizantine și bulgărești, cu felurite ornamente, precum și muzeele. Ne-am oprit, mai întâi, la biserica de secol XIV, Hristos Pantocrator, asemănătoare cu cea admirată ulterior la Sfânta Mănăstire cu același nume de pe muntele Athos, situată pe o stâncă înaltă de 20 de me-

tri. Biserica are la exterior ornamente cu motive solare, vegetale, decorative, iar în interior rămășițe ale picturilor murale originale. Bine păstrată este și Basilica Sf. Sofia, cândva, prin secolele V-VI, considerată Mitropolia Veche, cu o curte exterioară, ca un amfiteatru. Ceva mai încolo se află Mitropolia Nouă, din secolele XIII-XIV, care adăpostește în zilele noastre un muzeu cu peste 1000 de obiecte de artă religioasă.

Nu puteam ocoli muzeul arheologic, înființat în 1956, mutat în 1974 într-o clădire din apropierea zidurilor, cu patru săli dedicate Nessebarului, cu ancore din piatră, obiecte de ceramică, monede de argint, basoreliefuri, ornamente arhitecturale, pietre funerare, capitelluri, vase, amfore, peste 250 de icoane făcute de meșteri din zonă, din secolul XIII până acum. Mult mai vechi, muzeul etnografic, creat în 1840, în stilul Renașterii bulgare, cuprinde exponate specifice acestor locuri, picturi, fotografii de epocă, documente vechi etc.

Majoritatea caselor cu etaj datează din secolul XVIII, aparținând negustorilor, o bună parte fiind restaurată în ansambluri arhitecturale distincte. Mai admirăm două mori de vânt complet reconstruite, monumentul intitulat Statuia pescarului, înalt de 15 metri, dezvelit acum 17 ani, termele bizantine din secolul VI, folosite până-n secolul IX, statuia Sf. Nicolae, Teatrul Vechi și, desigur, portul.

Orașul Nou e considerat o zonă administrativă, cu câteva cartiere cochete, Parcul de Sud, două parcuri acvatice și numeroase hoteluri pentru toate gusturile.

La întoarcerea spre Burgas, străbătem golful Nessebar, pe serpentine abrupte, lăsând în urmă stațiunile Sf. Vlas și Sunny Beach. Cu regretul, confirmat apoi în avionul ce ne purta spre București, că n-am avut decât puține zile la dispoziție pentru a face cunoștință cu atâtea frumuseți din vremuri de demult și de azi.

RADU LEVĂRDĂ

„...nu renunțați la visuri, urmându-vă Calea”

- **interviu realizat de Cristiana Vărășteanu cu distinsa jurnalistă și scriitoare Camelia Pantazi Tudor -**

CRISTIANA VĂRĂȘTEANU: Pentru început, vă rog să ne relatați despre primele dumneavoastră încercări literare.

CAMELIA PANTAZI TUDOR: Doresc să vă mulțumesc pentru prilejul oferit de a mă prezenta în fața cititorilor prestigioasei reviste a UZPR – „Cronica Timpului”. Pasiunea mea pentru lectură, încă din primele clase ale școlii generale, m-a condus de timpuriu pe calea scrisului. Am citit toate volumele din biblioteca părinților mei, am împrumutat cărți de la biblioteca școlii, apoi mai târziu, prin liceu, pașii mi s-au îndreptat deseori spre Biblioteca Municipală „Mihail Sadoveanu”. Dacă în școala generală am așternut pe hârtie mai multe povești pentru copii, în perioada liceului am scris poezii, scurte texte de proză, chiar și un roman.

C.V.: Vă rog să ne prezentați câteva detalii despre debutul publicistic și cel editorial.

C.P.T.: Deși am absolvit Academia de Studii Economice, mai târziu drumul vieții mi s-a îndreptat spre o pasiune mai veche – istoria, absolvind Facultatea de Istorie. Așadar, nu este surprinzător că în anul 2008 am debutat în revista „Magazin istoric”. Trebuie să precizez ca am avut șansa de a învăța limba chineză din primii ani ai școlii generale. Am continuat să citesc literatură chineză și cărți de specialitate despre cultura chineză. În perioada în care am urmat cursurile Facultății de Istorie am aprofundat studiul și am simțit imboldul de a scrie despre o etapă a istoriei Chinei. Ca urmare, am debutat editorial, în anul 2010, cu volumul *Atingerea unui ideal – literații din perioada dinastiei chineze Tang*, un studiu de istorie culturală. Iar în anul 2012 a apărut romanul *New Beijing*, rod al multor gândiri chineze, al mitologiei chineze și al imaginației mele.

C.V.: Ați publicat volume de eseuri istorice, de proză, dar ați abordat și alte genuri literare. Ce ne puteți spune despre acestea?

C.P.T.: Pe lângă *Atingerea unui ideal – literații din perioada dinastiei chineze Tang*, am publicat încă două cărți cu tematică istorică. De fapt, din perioada documentării pentru acest prim volum, m-am gândit la o continuare, la dinastia Song. A apărut *Renașterea unui imperiu: cultură și guvernare în perioada dinastiei chineze Song*, care are o prefață semnată de fosta mea colegă din școala generală și liceu, prof. dr. Luminița Bălan. Tot în urma studiilor unor surse din domeniul istoriei, am scris și am publicat eseuri

istorice în mai multe reviste de cultură, care au luat forma unui volum intitulat *Momente istorice*, publicat în 2013 (reeditat în anul 2020 la editura UZP), un „roman al istoriei”, după cum scrie în prefață jurnalistul și criticul literar Marian Nencescu. Apoi, după romanul *New Beijing*, au urmat și alte lucrări inedite: *Culori secrete* (proză scurtă), *Misterul eșarfei roșii* (roman), *Taine în vis* (roman). În anul 2017 a apărut volumul *Lecturi prin timp*, cuprinzând 30 de comentarii literare, publicate anterior în diferite reviste; în anul 2021, *Îngerii din Lumă* (poezie), iar în 2022, *Fascinația dialogului* – 21 de interviuri.

Camelia Pantazi Tudor a absolvit Facultatea de Finanțe-Contabilitate (A.S.E. București) și Facultatea de Istorie a Universității din București. Este membru al Uniunii Ziariștilor Profesioniști din România (UZPR) - Filiala Presă Culturală -, director al Editurii Astralis, redactor-șef al Revistei Astralis, publicație care apare sub egida UZPR. A făcut parte din colectivul de redacție al mai multor periodice, a fost redactor-realizator (2014 - 2021) al emisiunii Portret de autor Mihail Grănescu, la Radio Shalom România, a publicat articole în numeroase reviste și pe site-ul UZPR. Publicistic, a debutat în anul 2008, în revista „Magazin istoric”, iar editorial în 2010 cu volumul Atingerea unui ideal – literații din perioada dinastiei chineze Tang. În anii următori a publicat mai multe cărți – romane, proză scurtă, comentarii literare, eseuri, poezii, interviuri și a coordonat două volume colective. În anul 2016 a înființat Editura Astralis. În calitate de director și editor a organizat evenimente culturale la centre culturale, librării, biblioteci, muzee, galerii de artă. În anii 2022 și 2023, cărțile au fost lansate la Muzeul Național al Literaturii Române. Editura Astralis a fost prezentă la târgurile de carte Bookfest și Gaudeamus. Din anul 2018 sunt organizate evenimente culturale și în cadrul Salonului literar Astralis. La începutul anului 2019 a înființat Revista trimestrială de cultură Astralis (redactor-șef Camelia Pantazi Tudor, editor-coordonator Marian Nencescu).

C.V.: Ce anume v-a determinat să înființați Editura Astralis? Câteva cuvinte despre activitatea acesteia.

C.P.T.: Am publicat cărți, articole în numeroase periodice, am făcut parte din colectivul de redacție al mai multor reviste, am promovat autori români, nu numai prin recenzii-le și comentariile literare publicate, cât mai ales în cadrul emisiunii culturale pe care am realizat-o la Radio Shalom România – *Portret de autor Mihail Grănescu*. La un moment dat am fost pregătită să merg mai departe, să întreprind ceva nou, ca urmare, în anul 2016 am înființat Editura Astralis. Lansarea acesteia a avut loc la Centrul socio-cultural Jean-Louis Calderon, astăzi Centrul Cultural UNESCO „Mihai Eminescu”, în data de 16 septembrie 2016. În calitate de director al acestei edituri mi-am dorit să fiu alături de toți autorii înzestrați cu talent literar, tineri sau maturi, aflați la începutul carierei sau deja consacrați, care vor ca volumele lor să poarte denumirea la începutul anului 2020 și a trebuit să ne adaptăm, în

marcată de problemele întâmpinate de tatăl meu când a vrut să își publice creațiile, iar apoi, de mine însămi. Ca atare, am vrut să ajut, să dau o șansă

contextul respectiv organizând câte-va întâlniri restrânse în locurile unde ni s-a permis, având ca scop principal prezentarea revistei. În anul 2023, Salonul Literar Astralis a avut loc în trei ediții la Centrul Cultural UNESCO „Mihai Eminescu”.

C.V.: Vă rog să prezentați, în câteva cuvinte, revista Astralis.

C.P.T.: În luna ianuarie a anului 2019 – am hotărât să editez o revistă cu frecvență trimestrială, în format tipărit A4, pe care am denumit-o Astralis. În cele 136 de pagini (circa 60 de autori) ne-am propus să cuprindem creații valoroase ale autorilor din toate regiunile țării, de peste Prut, din Diaspora. Am publicat interviuri și texte referitoare la istorie, filosofie, pictură, muzică, sculptură, muzee, galerii de artă, evenimente culturale. Revista există și în format online, color, pe paginile de Facebook – Revista Astralis și Editura Astralis. La început a apărut sub egida Editurii Astralis, iar din anul 2021 se află sub egida

Uniunii Ziariștilor Profesioniști din România, organizație din care fac și eu parte.

Lansarea revistei a avut loc în cadrul celei de-a VIII-a ediții a Salonului literar Astralis, la Casa de Cultură Friedrich Schiller, în data de 10 mai 2019. Apoi, fiecare număr a fost prezentat la edițiile Salonului.

C.V.: Doriți să transmiteți un mesaj cititorilor revistei „Cronica Timpului”?

C.P.T.: În primul rând, doresc să mulțumesc conducerii UZPR pentru sprijinul acordat întotdeauna, pentru publicarea articolelor mele pe site, pentru susținerea unor evenimente culturale organizate de mine, pentru încredere și apreciere, care au condus la acordarea egidei UZPR și la păstrarea acesteia.

Tuturor cititorilor le adresez îndemnul: învățați permanent din cărți, din experiențele vieții, împărtășiți semenilor din cunoștințele voastre! Și nu renunțați la visuri, urmându-vă Calea!

...îmi fur'un gând cerneala din stilou
iar foaia de hirtie-i întristată...
silaba mi s-ascunde-ntr-un ecou,
spre-a fi de-acesta tandru-mbrățișată
pe plaja-vis, cu îngeri la vedere
și-ai mării cai ivindu-se din spume...
apusul zilei – strop discret de miere –
aducă-le alt început de lume...

cu trupul de idee versatilă,
pe un cadran cu zimbet de cleștar,
e ceasul martor la a lor idilă,

cu vraja primă devenită far...
iar nouă, celor blind răniți de-un dor,
ei ne trimit **al tainei grav cocor...**

05.07.23

...tu spui că noaptea cade pe oricine:
pe-o pasăre, pe om, chiar pe-un dușman,
pe iazul blind, pe florile sulfine
sau pe-al iubirii suplu iatagan,

pe care roza – singura mireasă,
sub picurii de ploaie adiind,
cu-a ei miresme-ți face ție casă
ling-un izvor, din curcubeu curgind...

astfel ea vrea să nu-nțlnești pustiu,
ori dor uitat, cu scîncețel amar,
cînd, pe cîmpia vieții, bidiviul

e-ntr-un galop din timpul selenar...
iar tu, cum ești, ca roua să rămii –
regina mea...**cu dragostea dintii...**

03.07.23

...orbit-au, știu, aceste vechi oglinzi,
de sentimente și de remușcare;
în apa lor ai vrea să mai cuprinzi,
ce vise ți-au scăpat la vinătoare,

cînd, din simbolic-iluzorii cărți,
tu ai deprins, ici-colo, o șaradă
și ai deschis a-nțelepciunii porți
cu un condei, ce devenise spadă...

pe al tăcerii inocent pervaz
gînduri-fantomă, tandru-mpreunate,
fac loc iubirii, spre firesc răgaz,

spre a descinde-ntre lumini-carate,
cu care timpul, prea supus, ar vrea
să se preschimbe... **în icoana ta...**

15.07.23

...trecutul – rug al vieții cel mai pur;
prezentul – o modestă uvertură...
iluzie, cu desuet contur
e viitorul – fără partitură...

o amintire n-o socoti stafie;
e un reper subtil predestinat
să te-nsoțească – o undire vie
a dorului... în viața ta sculptat;

pe țărnu-acela grav, lăsat în urmă,
cu suferințe-bucurii model,
e semnarea ce-n tăcere scurmă,

s-aducă, vezi, speranței alt inel,
s-o reazezi **în visele-i nubile**
pe-ale-ndrăgirii inocente file...

12.07.23

...ideile pictate prins-au rod
în siluete tremurînd pe valuri,
cu plaja-scoici – fantastul nopții pod,
spre bolta cu-nstelate idealuri

ce se răsfrîng tăcute spre pămînt,
în chiar făpturi cu plete-n fulgurare
și pudice, prin trăitor cuvînt,
ce-aduce unei inimi alinare...

frumoase sînt, cu pasul – o podoabă
și silueta – o nubil-tăcere,
chiar cînd visarea le devine roabă,

uimirea serii – o firească miere...
și-n prospețimea, **cu lăstari-de-dor,**
făcutu-și-a iubirea alt ogor...

09.07.23

„al tainei grav cocor...”

...tornadă-n suflet și-ntre gînduri vechi,
ca flamuri ce s-agită de milenii;
și strigăte ce fost-au doar perechi
furtunilor hrănite de mirenii,

prin trudă și cerească resemnare,
cu ploi asemeni, în orgii de vară;
iluzii, știu, se împlineau arare,
precum rămîne fumul de țigară

și, uneori, coroana de parfum,
ce dovedită este din tămîie...
ea duce spre morminte – aspru drum –

cu greieri blînzi și-a lor cîntare șuie...
acum, stingher – eu, ornîc, sub zăpezi...
tu poți, femeie, zbaterea-mi s-o crezi...

04.07.23

...**a fost o clipă,** cu un sens pierdut,
rămasă-n spațiu, fără alianță;
nici chiar neantul nu i-a dat al scut...
doar vîntul s-a vădit cu toleranță...

a luat-o-n brațe, spre copilărie
și-a pus-o blind pe șaua unui vis,
într-o cerească, suplă herghelie,
spre-a regăsi ursitul grav, promis...

era, acela, însuși verbul tainic
pe drum cu oameni, veșnic pelerin,
izvor de-nțelepciune și paharnic

iubirilor croite din succin...
acum și dînsa a venit la tine,
femeie-piune...cu uimiri feline...

18.07.23

...cu glezna de tăcere, tu, frumoasă,
în viul nopții, cea cu coapsa brună,
ce doar plăcerii, uneori, se lasă...
și pudică, sub clarul vechi, de lună,

adormi în ceasul ce rodește-n taină
chiar visul crud, în dor încătușat,
sub inocenta pleoapei tale spaimă
și al iubirii sever fulgerat...

la pîndă-i soarta, uneori abruptă,
cu vrerea ei de limpede cristal,
ca anotimp din care se înfruptă

chiar și flămînda mare cu-al său val...
iar tu, un cînt, cu unduirii depline...
pe-al zilei prag vei mai visa cu mine...

02.07.23

...vezi, se topește-n apă, ca o sare,
chiar visu-acesta dintr-un dor răsfrînt,
precum idei – azi paseri călătoare,
ce-ar vrea, tăcut și-o aripă-cuvînt...

noi sîntem umbre, între două maluri,
însamnă ele linii paralele,
cu trupuri-flori, pe-ale uitării valuri
și cu tăceri din ancestral-inele;

în universul nostru, mut-secret
păstrăm o taină lină – curcubeie...
a fost cîndva **un simplu menuet,**

ce-a devenit chiar gîndul de femeie...
ea fost-a, știu, doar în destin rănită,
de boarea unui gînd...ca o ispită...

17.07.23

„Cititorule, cuvintele cu litere îngroșate (bold) reprezintă titlul poemului”

NICOLAE CABEL

...trecut-am eu un vis în astă noapte,
cu siluete lungi, de tandru abanos,
prin ale vîrstei așteptate fapte,
ce îngerul, femeilor, le-a scos...

și-n zorii bandajați cu fanioane,
ce torsuri copereau, pe ici-pe-colo
și refuzau pudorile-canoane
cu doruri arcuite în tremolo;

iar sentimente, grave sub povara –
vezi, inima o știe drept iubire –
urcau tăcut și singuratec scara,

spre-ale speranței sacre cimitire,
cînd, tu, avînd blazon numai tăcerea
lăsat uimirii mele...simplă – mîierea...

20.07.23

...rămas-a risul-înger pe stradele,
pavajul mai vibrează pe-nserat;
și trec mărunț ecouri de caiele...
odat' cu piatra ele s-au certat;

o vrajă curge blind în noaptea sură,
sub luna goală – singura femeie...
ogașe triste-n timpul fără ură;
himerele n-au crișmă un' să beie...

din ancore, vezi, a scăpat chiar vara,
se duce-ncet spre toamna viitoare,
iar visul tău e agățat de scara

spre infinit...acolo nu se moare...
aici, acum – un cuib de rîndunele...
doar echinoctiul știe unde-s ele...

14.07.23

...noi **vom intra-ntre umbre,** fiecare,
la ora hotărîită prin destin,
avînd alături, pe a lui cărare,
pe altele...cu pasul ebenin;

va ninge...va fi ploaie sau cutremur,
lumină ori tăcere-nsingurată;
vom mai păstra noi al iubirii tremur,
din timpul care l-am avut...odată

în inima captivă, pe pămînt
și visul ei, ca pasăre senină
și zeitatea ce-o numeam cuvînt;

el preschimba tristețea în lumină,
pe masa cu un toc și-o călimară,
lăsate-n urmă vieții...grea comoară...

21.07.23

Expo-vernisați Georgeta Popescu

Ploiești, marți 17 octombrie 2023

Motto-cugetare:

„Viața îl ține pe om cu mintea întreagă, cu vioiciune spirituală
și plină de imaginație în activitatea de creație artistică zi de zi”.

PICTOR COJOCARU VERGIL-COVER

Prin gestul său de a picta și de a scrie poezii, artista plastică și poetă **Georgeta Popescu**, din Ploiești, inginer chimist, prin minunate și personale asocieri emoționale ce transmit experiența absorției din natură, viață și imaginație, reprezintă un deosebit de inteligent proces conștient de gândire și creație artistică. Doamna Georgeta Popescu, atât ca poetă cât și ca pictor, are o puternică senzori-

alitate și privește lumea în profunzimea ei, apoi cu ușurință demnă de invidiat este o virtu-oasă scriitoare de emoții cu pensula. Prin scrierile sale reușește să transmită liniște sufletească, speranță, bucurie, împliniri. Tablourile semnate Georgeta Popescu, pline de culoare, se conectează atât de frumos cu realitatea, cu absolutul și mai ales cu sufletul exploziv al domniei sale. În preajma picturilor și a poezi-

ilor semnate Georgeta Popescu, mintea noastră resimte esența operei sale artistice ca pe ceva foarte promițător și de profunzime. În mijlocul tablourilor mă simt de parcă m-aș afla acasă, de vorbă cu Dumnezeu, momente de plină fericire, momente de extaz, care aș dori să nu se sfârșească vreodată.

Totul vine de la Dumnezeu, așa cred, gîndesc, spun și scriu mereu!

Simona Bălan

Artista plastică Simona Bălan, prin arta sa plastică, aduce bogăție artistică, cromatică și autenticitate întregii lumi în care trăim

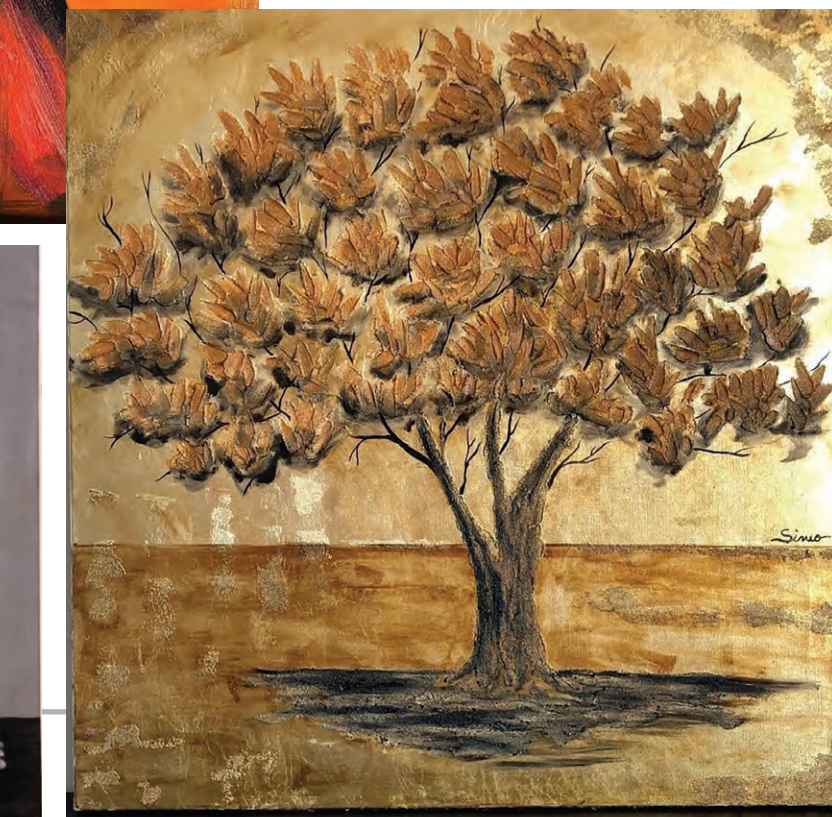
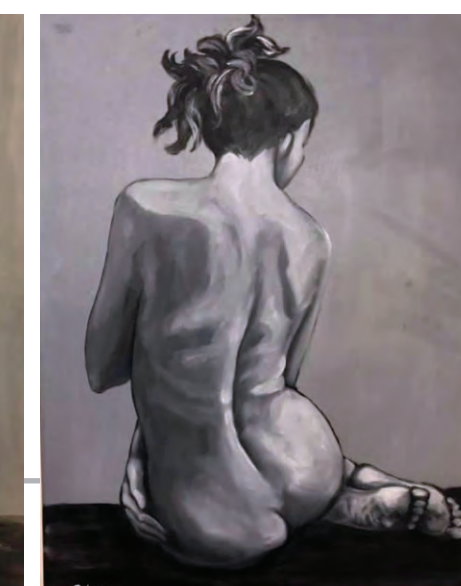
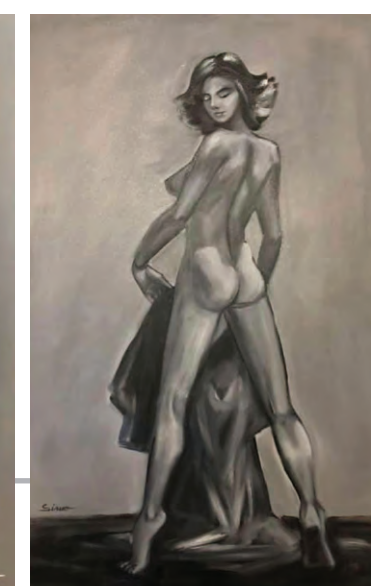
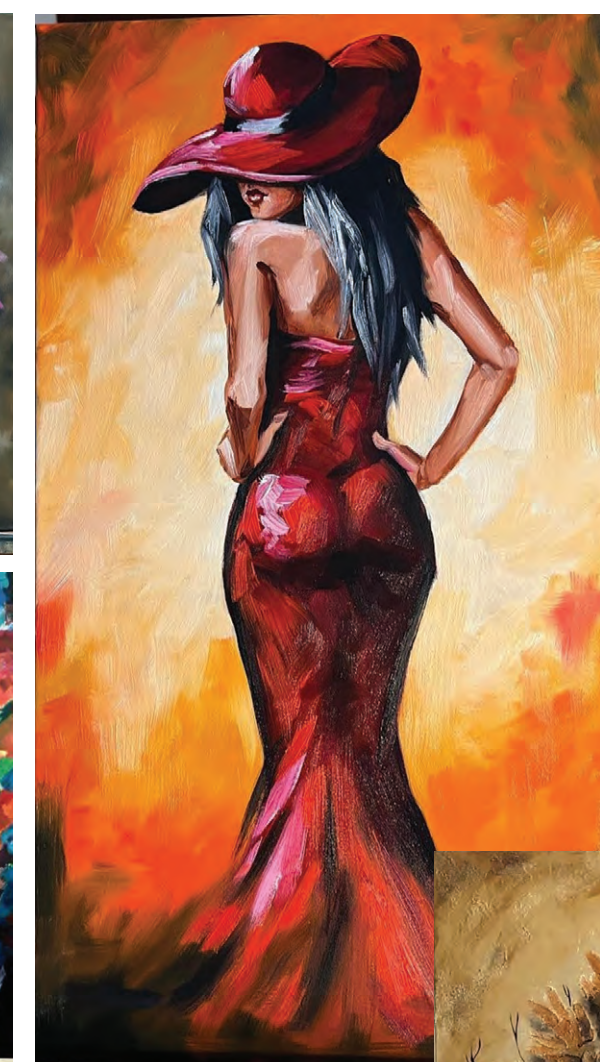
COJOCARU VERGIL-COVER

Motto-cugetare:
„Mă simt imens de umil și singur fără artă, dar fericit că nu i-am fost străin.” (Cover)

Un frumos album cu amintiri cromatice

Așa a numit un valoros pretuior de artă plastică picturile realizate de Simona Bălan, apărute în publicația „Cronica Timpului”. Dar, subsemnatul, ca să nu rămân mai prejos din aducerile aminte, am continuat aprecierile recitind: „răsfoiesc albumul cu poze, atât de dragi, amintiri uneori vagi”. Colegul - critic de artă -, ca într-un duel colegial, a continuat admirând tablouri reproduse în cele două pagini ale publicației: „Îmi place arta ca să cânte, să aibă rimă, culoare cu conținut și formă să încante privirea celui mic și celui mare”. Amândoi am căzut de acord că arta plastică semnată Simona Bălan este asemănătoare unui parcurs inițiat în începerea de a des-

coperi eternitatea, ca pe o prezență concretă a existenței noastre. Picturile domniei sale reprezintă rodul artistic în definirea profilului său de artist plastic. Simona Bălan este tipul de artist plastic-pictor, care își asumă inconștient acest neprețuit talent privitorului, cromatic, compozițional, desen cu autodefinire ca o confesiune făcută din perspectiva gravă și frumoasă a existenței. De câte ori privesc tablouri semnate Simona Bălan mă bucur de frumusețea lor cromatică. Îmi umplu sufletul la fel cum mă bucur de beneficiile pe care soarele le dă sănătății mele. Cromatica domniei sale este un sfânt cadou din partea autoarei și distinsei creatoare. Toate lucrările semnate Simona Bălan pot fi considerate valori ale artei plastice contemporane românești. Citind publicația „Cronica Timpului” îmi vor da dreptate când afirm că nu poți să înțelegi lumea decât descriind-o prin literatură, proză, poezie, desen, pictură, sculptură, balet etc. Simona Bălan, ascunsă într-un pliu al vieții, redă cromatic, compozițional și desen viața. Nimic fără Dumnezeu!

NICOLAE MAXIM - măreția gândului sau puterea de a trăi măsura artei prin talentul muzical

Motto-cugetare: „Într-o lume a moralei adevărate, arta nu poate fi ascunsă privirii sau auzului celorlalți.” (Cover)

Talentul lui Nicolae Maxim exprimă caracterul deschis, noblețea sufletului și puterea de a liniști prin sunetele flautului suferințele publicului iubitor și apreciator și înțelegător al muzicii făcătoare de minuni artistice.

Menirea unui geniu talentat este împlinită numai atunci când, mândru de conștiința artistică a Domniei Sale, creează o minunată stare de vibrație în sufletul publicului. Asemenea stare de vibrație este domnul Nicolae Maxim o adevărată fericire muzicală împlinită. Cântecul său „fără de seamă” aduce aprecieri binemeritate pe toate scenele și locurile unde dă viață flautului. În preajma sa se simte noblețea spiritului, care în permanență te face să înțelegi raportul dintre credință și intelect care există în structura fizică și morală a Domniei Sale. Adevărat maestru spiritual trece falnic prin viață cu o demnitate de invidiat, neplesnind de vanitatea omului superior. După ce l-am cunoscut, stând la aceeași masă, cu ocazia lansării cărților scrise de domnul Florian Laurențiu Stoica, în stațiunea balneo-climaterică Telega, și după ce a dat viață flautului, flautul a dat viață ascultătorilor și nici o laudă nu mi se pare destul de mare, ingenioasă, pentru a

da măsura adevărată a numelui personalității și artei „Nicolae Maxim”. Muzica sa a avut darul asupra mea de a-mi scoate la suprafață credința în bunătate și frumusețe, îngropată în intimitatea inimii de atitudine de adevăr și libertate a societății prezente, în care ne duce existența. Geniul domnului Nicolae Maxim este mitul potrivit căruia o creatură divină i-a pus în talentul artistic-muzical omenirea, dragostea și înțelegerea față de semenii săi. Pentru Domnia Sa a face bine semenilor a devenit rostul vieții sale. Dacă știe sau nu știe că o asemenea postură, pusă în circulație, se întoarce asupra celui ce a făcut-o, a fost credinciosul îndemn de a gândi și a scrie frumos cele ce am gândit, ca să citească și să-l cunosc, dacă nu l-am cunoscut, pe Nicolae Maxim. Fie ca toată lumea să fie înconjurată de astfel de oameni! Numai așa lumea nu se va prăbuși sub asaltul superficialității!

Tablea de suflet

Copiii, precum florile, au însușiri de o valoare și demnitate, pe care omenirea nu le poate descoperi și aprecia decât prin ceea ce oferă celor dragi, întru bucuria, mulțumirea și fericirea tuturor. Copiii sunt monumente de triumf ale cuvintelor frumoase, educației și pregătirii printr-un studiu aprofundat, continuu și cu plăcere. Într-o seară, la Centrul Cultural „Schiller”, la o lansare de carte a unei cunoscute scriitoare, pe care o apreciez în mod deosebit, Cleopatra Luca, simpatiza mea colegă de la revista „Independența română - Independența prin cultură”, am remarcat un copil de patru-cinci anișori, care, aflat în fața pianului, își plimba firavele degete și pe clepele albe și pe cele negre, finând melodios către perfecționarea talentului său muzical. Acel copil paradis „îmbătat” de lumină și muzică a venit în fața mea, întinzându-mi mâna dreaptă cu gestul de a face cunoștință.

~*Numele meu e Andrei Călin. Pe tine cum te cheamă?* Apoi, cu o mână delicată am simțit pe obrazul meu un mângăietor gest, care mi-a cucerit sufletul.

Am început reciproc laude: Eu, către el ce frumos cântă la pian; el, către mine că mă iubeste... Din atitudine sa în care desluseam calități propice, curate, sincere și foarte uma-

ANDREI CĂLIN - un copil minune

ne, prin discuțiile purtate între noi, am încercat să salvăm aparențele elementare ale artei și iubirii ca între doi artiști, ca între un tată și fiul său, un pictor și un pianist. L-am îndemnat apoi să mai cânte. Privirea și îndemnarea îi erau încărcate cu sensibilitate divină, în timp ce mânuia cu genialitate clepele pianului. În frumusețea mișcărilor sale și a felului

cum mâinile mici cădeau pe clepe cu puțină lui putere, am văzut măreția geniului, ca pe un miez suculent ce zace pregnant în cinstita logică a unui copil, doritor de o iubire, admirație, înțelegere și apreciere. Toate dorințele lui le-a găsit în privirea și admirația mea și în plăcerea de a sta de vorbă timp cât mă îndelungat. M-am simțit dintr-o dată convertit și foarte apropiat de Andrei Călin, în aceeași măsură în care și el s-a atașat de mine. Jocul degetelor sale pe clepele pianului crea o curgere melodioasă a unei ape dintr-un izvor, când lină, când vijelioasă, nefiind o partitură anume. Sub puterea magică a degetelor sale, corzile încordate ale pianului se topeau și sunetele se înălțau într-o minunată armonie.

Copiii sunt bunătatea și frumusețea naturii, în fața căroră, noi, cei adulți, să ne închinăm, pentru curățenia lor sufletească; ei nu au învățat încă să fie răi, meschini, mincinoși, falși, ascunși; prin sinceritatea lor și privirea dărză, nevinovată par a fi brațul cântărilor justițiar. Și acum, când scriu despre prima întâlnire cu Andrei Călin, simt cum ochii mi se umplu de lacrimi ale fericirii! Prin talentul cu care mânuia clepele pia-

Puterea gândului din cugetările scriitoarei CRISTINA COPIA vin din lumina spirituală a sufletului mult întrebuințat

Motto-cugetare: „Capacitatea artistului de a utiliza tot ce-i servește ideilor sale ține de vigoarea creației sale artistice și literare” (Maria Magdalena Crișan)

Mulți cititori, pe bună dreptate, și-ar putea pune întrebarea, de ce scriitorul acestor gânduri este așa atașat de propunerile literare semnate Cristina Cobia?! Răspunsul la această „întrebare-nedumerire” nu poate fi dat decât de modul în care fiecare cititor înțelege sau apreciază efortul gândirii scriitoarei Cristina Cobia de a pune multă înțelepciune în cuvinte puține. A vorbi mult și a spune multe nimicuri este un furt din timpul nostru. Mulți oameni practică discuții de acest gen. Nu vom divulga secretul unde și când ni se fură auditiv din timpul nostru prețios. Toate cugetările scriitoarei Cristina Cobia, parcă o fidelă copie a Mântuitorului, exprimă gânduri luminoase ale unei minți pe măsura gândurilor frumoase și folo-

sitoare multora. Artista-scriitoare Cristina Cobia, când scrie și exprimă sfinte cugetări, dă impresia că doarme timidă pe șanii de credință ai artei. Este conștientă, mai bine-zis împăcată în sinea sa, că opera pe care o va lăsa moștenire ar însemna esența legăturii dintre ea, cer și pământ și Dumnezeu. În cuvintele sale constituite în cugetări, scriitoarea își zăvorește dorința creștinească de a-și expune în ele smerenia cu care a trăit toată viața. Gândurile Domniei Sale le percm ca pe un zbor literar cu aripi largi, de neînvinș. Personal cred că inspirația Cristinei Cobia este pogorâtă de ambada pământenilor din cer.

Nimic fără Dumnezeu! Așa gândesc, cred și scriu mereu!

P.S. Când voi fi rechemat la Ambada pământenilor din cer, de acolo, din spatele albastru ce-l înconjoară pe divinus creator, te voi vgehea, ca în urma pașilor tăi să rămână numai pete de aur preacurat. Te iubesc și te apreciez foarte mult. Al tău prieten, deși în vârstă, a întinerit odată cu clipa în care ne-am cunoscut...

Pagină realizată de COJOCARU VERGIL-COVER

FEMEI cu povești de viață extraordinare

Prințesa Martha Bibescu

Despre femei s-a scris și se scrie mult, în cea mai mare parte despre cât sunt de frumoase, despre inimile bărbaților curcieri, despre aventurile lor. Știm prea puțin despre cele al căror destin și viață au concurat cu nume de bărbați celebri. Imaginea femeii în societate nu trebuie să omită femeile care prin inteligență și tenacitate și-au depășit vremurile și au deschis porți noi perceptorii rolului femeii în societate.

Există femei cu povești de viață extraordinare. Femei cu personalitate și curaj. Femei ce s-au situat deasupra timpurilor și înaintea lor. Povestea unei astfel de femei o vom răsfoi astăzi. O prințesă din aristocrația românească, frumoasă, imaginea Casei Dior, diplomată abilă, acuzată de dublu spionaj, scriitoare celebră, câștigătoare a Marelui Premiu pentru Literatură al Franței, membră a Academiei Regale de limbă și literatură franceză din Bruxelles, o femeie decorată cu Legiunea de Onoare. Viața de poveste a celei supranumite „Nimfa Europei”, prințesa Martha Bibescu.

Una din cele mai remarcabile personalități ale aristocrației europene, ea reușește să se facă apreciată prin talentul de scriitoare, inteligența și educația făcând-o bună diplomată, iar curajul o luptătoare pentru țara sa despre care a scris atât de frumos. Ursitoarele au considerat că i-au dat mult prea multe daruri și au ales „să uite” de darul fericirii.

Născută într-o familie bogată și celebră, tatăl diplomat renumit, de la care a și preluat calitățile de negociator, Ion Lahovary și mama o Mavrocordat, nepoata eruditului domnitor Constantin Mavrocordat (primul care a eliberat țărani din iobăgie) își face educația acasă cu profesori eminenți, după care este trimisă la o mănăstire în Belgia. Este scoasă din mănăstire la 16 ani pentru căsătoria aranjată de părinți, cu prințul George Valentin Bibescu. Părea că sorții vieții îi deschid o cale plină de fericire și împlinire dar, uneori, zeii joacă zaruri. Nimic neobișnuit în acele vremuri, o fată tânără educată și bogată, dintr-o familie celebră se căsătorește cu un membru din înalta societate, un prinț, frumos și foarte bogat, mult mai matur și cu o pasiune deja cunoscută pentru femei. La 17 ani a născut o fată, pe nume Valentina, iar căsătoria lor s-a dovedit o dezamăgire pentru ambii soți. Prințul George Valentin Bibescu, din pasiune pentru mașini, fondează Automobil Clubul Român și primul aeroport din România, Aeroportul Băneasa, pe moșia mătușii sale (de fapt tot Cartierul Băneasa de azi se află pe moșia ei), dar continuă viața în brațele diverselor femei. Martha Bibescu se va dedica scrisului, scrie în limba franceză și îi apare primul volum „Cele opt riuri” (Les Huit Paradis), volum premiat de Academia Franceză.

Acest volum deschide calea uimitoarelor cărți care vor urma: „Alexandru Asiaticul, Istoria celei mai mari fericiri posibile”, ce tulbură lumea literară a Franței. Romanul „Izvor, țara sălcilor” descrie în imagini idilice, viața, credința, miturile și obiceiurile țărânului român. Romanul recrează pentru prima oară imaginea Româ-

niei pitorești în literatura vestică și este elogiat în cele mai înalte cercuri ale literaturii universale.

Urmează romanul istoric în care descrie povestea de dragoste dintre Țarul Alexandru al II-lea și Prințesa Katerina, după care a fost făcut celebrul film „Katia” cu Danielle Darrieux, la scenografia căruia participând și prințesa. Filmul are un succes răsunător și povestea este ecranizată din nou, cu Romy Schneider în rolul principal.

Prințesa Martha Bibescu, femeie celebră și frumoasă a avut o viață amoroasă tumultuoasă. Prințul Wilhelm, moștenitorul tronului Germaniei, a făcut o pasiune pentru ea, dar în ciuda adorației, a cadourilor și puterii pe care i-o ofereea această dragoste, prințesa nu l-a iubit.

Dragostea a apărut însă pentru un tânăr aristocrat francez, o pasiune nebună, singurul care a determinat-o să-și dorească divorțul. Într-o lume în care infidelitățile erau acceptate, divorțul era complet interzis, un subiect tabu. O femeie divorțată devenea o paria pentru societate și familie, divorțul însemnând distrugerea definitivă a reputației. Martha înțelegând că situația sa nu ar afecta-o doar pe ea, își sacrifică iubirea și se retrage în Alger la o mănăstire pentru reculegere, unde stăreța era prințesa Ioana Bibescu.

Soțul George Valentin Bibescu, în compensare, îi oferă cadou Domeniul Mogosoaia pe care ea și-l dorea de mult. Se dedică refacerii Palatului Mogosoaia cu toată dragostea, aduce mobilier și tablouri, Palatul Mogosoaia devenind inima diplomației și aristocrației românești. Apar norii negri ai primului război, dar în viața ei apare o nouă dragoste, un bărbat deosebit, inteligent și cultivat, atașatul militar al Marii Britanii, colonelul Thompson, care o va iubi până la sfârșitul vieții lui. El moare într-un accident aviatic care a zguduit lumea întreagă, dar chiar și după moarte, ofițerul îi va trimite un buchet de flori.

Prietenă apropiată a Reginei Maria, în timpul războiului, preia conducerea unui spital de campanie în incinta Automobil Clubul Român, la care se implică direct și îl susține financiar.

Cu mult curaj, a rămas în București ocupat și a spionat pentru guvernul român refugiat la Iași, a fost sursa credibilă de informații a Casei Regale și a Guvernului Român. A participat direct la negocierile tratativelor duse la Istanbul din partea Generalului Ion Antonescu. Trupele germane distrug Palatul Mogosoaia și incendiază mobilierul și tablourile. Scrie continuu și toți banii îi oferă pentru refacerea palatului.

La încheierea războiului fost acuzată de joc dublu, pentru germani și pentru englezi. Puterile Centrale nu o iartă și este arestată la domiciliu, neavând voie să părăsească Mogosoaia până în 1917, când i se permite plecarea în Elveția. În perioada legionară Palatul este devastat încă o dată, cărțile și tablourile sunt arse. Se reîntoarce în România și se dedică refacerii Palatului.

În timpul celui de-Al Doilea Război Mondial, caracterul și curajul nu o lasă să stea spectator, participă activ

la susținerea cauzei României, refuzând orice contact sau legătură cu Germania.

După venirea comuniștilor, în fața unei arestări iminente, reușește cu ajutorul forțelor aeriene britanice să plece la Paris împreună cu nepoții ei. Fiica Valentina Bibescu și soțul ei Dimitrie Ghika-Comănești rămân în țară, arestați.

Ea va scrie continuu pentru a-și putea întreține nepoții și își vinde toate bijuteriile pentru a-și aduce fiica și ginerele la Londra.

În 1954 Academia Franceză îi conferă Marele Premiu de Literatură pentru întreaga operă, iar un an mai târziu devine membră a Academiei Regale de limbă și literatură franceză din Bruxelles.

Aflată în exil intervine prin toate relațiile pentru țara sa natală. În 1962 primește Legiunea de Onoare a statului francez, iar în anul următor este numită consilier al președintelui Charles de Gaulle pentru problema românească. Unii vor consemna că aceste funcții și titluri sunt o onoare pentru un cetățean român, pentru o doamnă, româncă adevărată, însă adevărul este că ei au fost cei care au avut privilegiul de a se bucura de consilierea acestei extraordinare personalități.

Scrie continuu poeme în proză, romane istorice sau autobiografice, note de călătorie și versuri, aproape 40 de lucrări. Moartea o va surprinde pe scaun, scriind, la 87 de ani, cu manuscrisul volumului „Nimfa Europei” în față, ca o declarație finală.

Povestea prințesei Martha Bibescu continuă prin nepoții și strănepoții ei. Strănepotul ei este Christopher Ghika, general-maior, cu funcții importante în armata britanică. El a fost comandant al Gărzilor Irlandeze unde a fost colonel și prinț al Marii Britanii. Tot el este cel a care s-a ocupat de organizarea ceremoniilor funerare ale Reginei Elisabeta a II-a, dar și de organizarea fastuosului ceremonial al încoronării Regelui Charles al III-lea.

Martha Bibescu nu s-a mulțumit să fie doar o femeie frumoasă din înalta societate, ea și-a pus inteligența sculptitoare în slujba țării și cu mult curaj și-a asumat roluri incredibile pentru o femeie.

Ca o răzbunare a sorții dincolo de viață, prințesa Martha Bibescu este înmormântată la Menars pe vechiul domeniu al familiei soacrei sale alături de unica fiică a lui Napoleon, la mii de kilometri distanță de mult iubitul ei Palat Mogosoaia unde soțul ei, George Valentin Bibescu, o așteaptă îngropat într-o capelă aflată la intrarea palatului. A venit rândul lui să aștepte după ce ea l-a așteptat aici o viață întreagă.

Palatul Mogosoaia are în el urmele pașilor Marthei Bibescu, poate de aceea este atât de îndrăgit și vizitat de atât de multă lume.

Când pașii vă poartă la Palatul Mogosoaia amintiți-vă și de prințesa Martha Bibescu, care l-a îngrijit și iubit cu o dragoste ce nu a părăsit-o vreodată!

VICTORIA MARINESCU

Nicolae Droc Barcian și concepția sa pedagogică, valabilă și astăzi

Privită în ansamblu, pe baza documentelor cercetate, a prezentărilor din presa vremii, a aprecierilor autorităților locale, ale personalităților care l-au cunoscut, precum și ale elevilor săi, contribuția profesorului Nicolae Droc Barcian din Râșinari la dezvoltarea învățământului național este evidentă. Membru al Societății **Junimea**, a activat ca profesor în Giurgiu. Cea mai importantă concluzie privind activitatea profesorului și directorului Droc Barcian, pe care o desprindem din scrierile sale, este referitoare la școală și familie. În darea de seamă pe anul 1914-1915 adresata Ministerului scria astfel: „Numai printr-o strânsă legătură, printr-o colaborare intimă și zi de zi a familiei cu școala, cei ce și-au ales misiunea dificilă de a pregăti țării viitorii cetățeni își pot împlini idealul lor. Sprijinul, pe care îl dorim și-l așteptăm de la părinți, trebuie să fie devotat și curățit de orice preocupări pornite din interese individuale și străine idealului educativ. Școala trebuie să fie pentru tot un sanctuar spre care trebuie să se îndrepte privirile de încredere și de nădejde ale părinților, în care elevii să intre cu evlavie și credință, iar profesorul cu acel nimb de autoritate morală de care e luminat preotul în fața altarului. Numai astfel școala își poate îndeplini menirea de a plămădi din sufețele nebulosae ale copiilor, prin lumina culturii, caracterele generației de mâine, care, insufletește de cel mai curat idealism în lupta dintre datorie și interes, să aleagă totdeauna calea datoriei, oricât de spinoasă ar fi”. Tema referitoare la rolul colaborării dintre școală și familie este reluată în *Revista cercului didactic* din 1910, după 40 de ani de activitate la catedră, în calitate de director, membru al cercului didactic Giurgiu. În articolul „Școala și Familia” scria: „Familia trebuie să meargă mână în mână cu școala. Raportul actual dintre școală și familie seamănă în multe privințe cu o căsătorie nenorocită. În loc ca părinții să-și caute în sine vina lor, acuză pe profesori. Când educația din familie este bună școala nu mai adaugă mult, ci dimpotrivă ea primește de-a gata, fără multă osteneală proprie, elemente foarte bune, deoarece școlarii cei mai buni sunt de obicei produsul familiei, nu al școlii. Familia este locul în care toate virtuțile găsesc o îngrijire firească, trairnică, care nu se poate înlocui prin nimic. Supunerea, amabilitatea, iubirea muncii, punctualitatea, curățenia, iubirea ordinii, crutaerea, evlavia, patriotismul, adevărul, buna cuviință, politețea, respectul autorităților, respectul bătrânelor și alte multe virtuți de preț au rădăcinile puterii lor în familie și adesea au mai mult în ea decât rădăcinile”. Altă formă în concepția profesorului Barcian „este când aceasta (familia n.n.) nu dă copiilor educația cea mai bună, dacă școlarul nu vede împrejurul său decât neorânduală, dacă îi lipsesc modele de acțiune, de muncă prietenoasă și plăcută, dacă nimeni nu-l deprinde să-și întrebuiște bine timpul și puterile. Calitățile care se dezvoltă nu pot decât să îngreuneze acțiunea școlii. Cu familiile care

stăpânesc puteri contrare sau care nu întâmpină decât nepăsare, școala stă într-un fel de antagonism neprietenos”. Legătura și raporturile cu aceste familii sunt și trebuie rezolvate, scria profesorul Droc, prin: spirit drept în toate legăturile școlii cu familiile, colaborare. „Credința hotărâtă pe care o au multe familii că efectele școlii ar fi infailibile” și „că ea poate să facă orice din orice” și că educația se datorează exclusiv școlii. „Alt adaos este o idee fatală și primejdioasă, pe care o găsim în presă, în cuvântările din parlament și în cuvântările și scrierile altor bărbați înțelepți și de multe soiuri: este ideea că școala îi vinovată de toate răutățile timpului. Cu o vorbă școlii i se atribuie o putere, care se apropie de autotuternicie”. Concluzia pedagogului, profesorului directorului Droc, este expusă cu fermitate. „În general situația devine mai grea când este vorba să le aplice pedepse, să se dea note, să se lase repetenți. Când pedepsim, familia întemeiată pe cuvintele copilului ia îndată o atitudine ostilă profesorilor. Ei caută să acopere, să micșoreze vina și să apere pe copil de pedeapsa care-l amenință. Unii părinți nu se sfiesc nici de minciuni, numai să-și scape copiii de pedepse. Dacă dăm note rele, elevii cărora nu le lipsesc niciodată argumentele de dezvinov-

vățire, bogăția lor, conving pe mulți părinți că notele sunt nedrepte și că profesorul are o repulsiune personală împotriva posesorului nenorocit, nenorocit al carnetului cu triste note”. Articolul Școala și familia din *Revista cercului didactic* pe anul 1910, p. 18-20 se încheie cu un exemplu convingător: **profesorul este superior ca și medicul**. Birocratizarea școlii a fost considerată de profesorul Droc Barcian „dansul învățătorilor cari, mutați în continuu, nu pot cunoaște elevii în mediul în care ei trăiesc, nici să-și iubească școala nici să-și adapteze metoda sa. Dacă este vreo profesiune care ar trebui să fie staționară cum este aceea a parohului și chiar mai mult, ar trebui să fie aceea a învățătorilor, din cari s-a făcut însă un rău comis voiajor”. Mai mult, menționează „că notele de la o

Prof. univ. dr. ȘTEFAN PĂUN

școală sunt un indiciu foarte indoios” care „constă în starea relativă ce există între clasă și clasă și între școală și școală, în așa fel încât nota zece dată într-o materie la o anumită clasă, într-o anumită țară, devine patru sau cinci, într-o altă clasă, într-o altă țară, cu un alt învățător”. Într-un articol intitulat „Însemnătatea practicei învățământului” publicat în revista *Cercului Didactic* – Vlașca, Nicolae Droc Barcian scria: „Marele pedagog german Kerh zice: Un an de practică plătește mai mult decât 10 ani de filozofie despre Catedră. Cine vrea să învețe înotul trebuie să intre în apă. Cine vrea să învețe dascălia trebuie să intre în școală. Practica se învață numai prin practică și dascălia numai prin dascălie; aici nu mai încapă nici o discuțiune”. **Autorul acestor rânduri, după ce a citit articolul și văzând însemnătatea și actualitatea acestuia, a considerat publicarea integrală, necesară, importantă, pentru a reliefa pedagogia, simțul răspunderii și necesitatea practicii pedagogice în formarea dascălului, învățător sau profesor.** „Este însă mare deosebire între a ajunge în arta dascăliei prin probări nesigure și experimentări îndoielnice și între a lua întrajutor un bărbat de școală priceput și a te folosi de experiențele lui. Cineva, fără să fi învățat de mai înainte înotul și fără să fie priveghet de cineva, se aruncă în apă să înoate? Neștiind însă meșteșugul, acesta se înecă. Ce zicem despre el? Nimic altceva decât, că a fost ușor de minte. Altul vrea să învețe singur medicina, ignorează descompunerile veacurilor trecute și sfaturile bazate pe știința bărbatilor speciali. Oare ce zicem despre unul ca acesta? De bună seamă vom zice că e un șarlatan sau un nebul. Cu mult mai rău stă lucrurile cu acela, care se apucă de dascălie, fără să știe ce are să facă și cum are să-și atingă scopul. Ce ușor de minte se mângâie cu aceea că o să meargă. Experiența le arată că nu merge. Ba, ce e mai mult, ei se fac de rușine înaintea școlarilor. Elevii și elevele, cari cu ochiul lor cel fin observă cel mai mic prăfuleț de pe haina învățătorului lor, bagă de seamă că persoana ce le stă înaintea, cu toate fanfaronadele ei, e numai un meșter stricăcâmpaci și că, prin urmare, nu are nici un drept de a fi respectată. E de o mie de ori mai rău când un învățător netrebnic și fără conștiință, mai cu seamă prin lipsa de disciplină. Strică generațiuni întregi și mii de oameni apucă pe calea pieririi. Aici nu mai este vorba de viața unui individ, ci de o stare bună sau rea a generațiunilor viitoare. Aici experimentarea cu spiritele rele este o trădare de onoare. Acela mai bine să-și lege o piatră de moară de gât și să se arunce în fundul mării. Poate să obiecteze cineva că și fără practică școlară nu stă așa de rău. Dascălia nu e așa de grea de pe cum se pare; nu e nici o trebuință de inițiere, dacă cunoști pedagogia și ești stăpân pe materialul de predat; celelalte vin de la sine. E adevărat că teoria este stăpânul practicei

și că o practică fără teorie decade la o rutină de meseriaș. E adevărat și aceea că cunoașterea materiei nu e de desconsiderat, ba încă e necesară; un dascăl fără de cunoștințe e în sine un contrast. E adevărat și aceea că numai cunoștințele și teoria nu fac pe cineva dascăl. Ori ce s-ar zice când, vrând să învățăm pe cineva arta de a înota, l-am lua în clasă între patru pereți: i-am ține lecții despre arta înotului și mai pe urmă i-am zice: Acum știi totul, mergi și înoată. Ce s-ar zice, când pe studenții de la medicină am căuta să-i facem medici practici numai prin aceea că ani întregi le-am ține prelegeri asupra științei medicale, fără de a ridica vreo clinică și a-i aduce la patul bolnavilor, a le da ocaziune să pună teoria în practică sub privegherea unor profesori harmici și în modul acesta să le exerciteze în practica medicinei. De bună seamă că procedura acesta ar fi greșită. Învățații, aplicați ca învățători, cu toată auzia lor de cunoștințe, au o disciplină așa de rea și vorbese adeseori așa de pe sus, încât chiar școlarii cei mai atenți la sfârșit rād că nu s-au ales cu nimic. Învățătorii practici, cu toată cunoștința lor mărginită, au darul de a se apropia de spiritul copilului cu rezultatele unei științe într-un mod așa de simplu și de interesant, încât școlarii până la adânci bătrânețe admiră hărnicia dascălului lor. Se înțelege de sine că învățătorul trebuie să cunoască și trebuie să fie stăpân pe materialul de predat, trebuie să cunoască însă și modul cum se apropie obiectul de învățământ de subiectul învățământului; trebuie să știe să prelucereze materialul, pentru ca el să devie proprietatea spirituală a elevului. Învățul puțin se interesează de această pregătire metodică. El spune ce are de spus, celelalte le lasă pe seama școlarilor. Lui nu-i pasă de metodă, de dezvoltarea subiectului, prin întrebări de intuiție și de deprindere, de repetiție și de prelucrarea subiectului. Oare ce ar putea să facă un profesor de teologie de la Universitate, ca învățător de religie, într-o școală rurală? Desigur că tot atâta cât ar face un învățător rural ca profesor de teologie – nimic. Sau ce ar putea să facă un filolog ca învățător rural? Atât cât ar face un învățător rural ca profesor de filologie la Universitate – nimic. Din toate acestea se vede că e o mare deo-

Despre divinitate și creație

NICOLAE VASILE

Creația este un atribut al lui Dumnezeu. Și oamenii sunt creați tot de Domnul. Aceștia, inițial, au fost primiți în rai, dar, după tentativa de a se hrăni din pomul interzis al cunoașterii, au fost izgoniți în afară. Cunoașterea nu era destinată lor și, poate, de aceea, într-un final nedefinit, or să și piară.

Ulterior, neștiind ce se va întâmpla cu soarta lor, oamenii s-au înrăit atât de mult încât, ca să-i pedepsească, Domnul le-a dat un potop. A trecut și acesta și, prin grija divină, s-a păstrat seminția umană precum și a tuturor animalelor. După un timp, oamenii au devenit iar răii...

Văzând că răul nu a dat rezultatele așteptate, Dumnezeu s-a gândit să încerce și cu binele, trimițându-L pe Pământ pe Iisus Hristos, sub acoperire umană, să se identifice cu oamenii, să le cunoască viața și să-i mântuiască pe cei care au greșit. Cineva spunea, folosind termeni mai accesibili zilelor noastre, că iertarea este pentru om precum resetarea unui calculator.

În tot acest timp, tot din grație divină, au mai apărut și alți „trimiși ai lui Dumnezeu pe Pământ”, creatorii (oameni de știință și artiști), care să-i descrie pe oameni și natura din jurul lor, pentru a-i cunoaște, și **conducătorii** (împărați, regi, președinți etc.), care să aibă grija traiului lor curent.

Complexitatea societății umane, de parte de a putea fi stăpânită prin acești „aleși ai Domnului”, a condus și conduce în continuare la apariția unor evenimente neplăcute, omenirea nefind formată doar din părțile ei bune, ci și din cele rele.

În acest context, Iisus Hristos, trimis să facă doar bine, a fost răpus de cele rele fiind întors la ceruri, dar lăsând în urma Sa apostolii care să-I urmeze învățămintele pentru promovarea bine-lui pe lume, cu sprijinul bisericii creștine, ceilalți rămânând să lupte pe Pământ și cu bunele, și cu relele.

Deși delimitările de atribuții ale „trimișilor Domnului” sunt destul de clare, mai apar uneori și unele suprapunerii, care conduc la disfuncționalități.

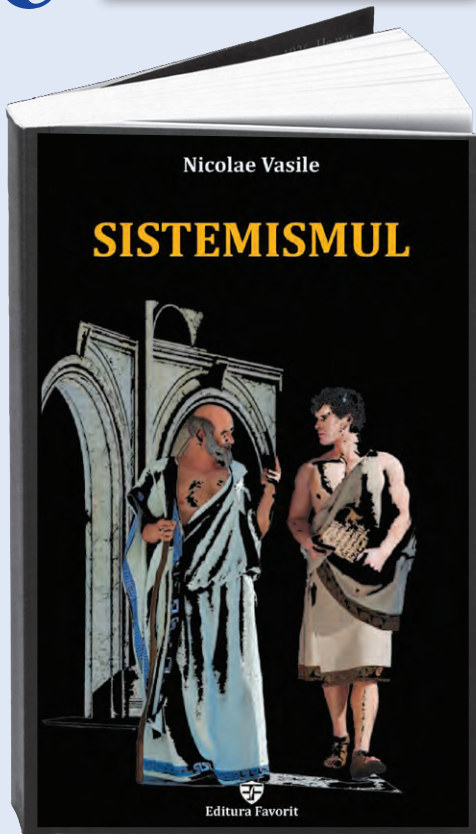
Să ne dea de gândit!...
Emanciparea fără educație conduce, pe termen lung, la o catastrofă socio-culturală, chiar dacă, pe termen scurt, aceasta ar părea că are efecte economice pozitive. Dezinvoltura incultă din tinerețea fără școală mănâncă din timpul formării personale, care nu va mai fi recuperată vreodată!

sebire între un învățat și un învățător. Învățul are de-a face cu cercetarea științei, învățătorul cu rezultatele ei, comunicându-le subiectul învățământului. Comunicările acestea presupun nu numai știință, ci și o artă. Cu asta nu se naște nimeni, ea nu se moștenește de la mamă. Artă trebuie învățată și practică. Trebuie să fie unul care trebuie să-mi spuie ce să fac, ce trebuie să învăț și pentru ce; de ce să încep așa și nu altcum. Trebuie să fie unul, care, făcând el mai întâi, să-mi arate cum să fac și eu și apoi, condus de el, să învăț a-l imita. Și aici vedem toate țâțânele, în care se mișcă tot învățământul: **intuițiune și deprindere**. Activitatea didactică, directorul și profesorul N. Droc Barcian considera că trebuia să cuprindă câteva componente esențiale. În primul rând activitatea la clasă în conformitate cu prevederile programei școlare. Perfecționarea prin conferințe tratând metodologia specifică fiecărui obiect predat de fiecare profesor,

conferințe care să se țină duminica, în fața colegilor și școlarilor constituia pentru profesorul N. D. Barcian elementul de bază al pregătirii de dascăl. „Cu modul acesta fiecare profesor va fi obligat, cu Metodologia și Didactica, și când acestea vor fi bine studiate și aplicate, **va putea zice: Aceasta e metoda mea**”. Activitățile extrașcolare desfășurate cu elevii, conștând în excursiuni, activități sportive, vizite la diferite industrii, activități ale cercului de citit constituiau elemente necesare îmbogățirii cunoștințelor elevilor. „Am zis că excursiunile sunt de cea mai mare importanță pentru școlarii și mai cu seamă pentru școlarii fără mijloace. În excursiune profesorul de Șt. Naturale va deștepta în școlarii iubirea de natură recomandată de toți marii pedagogi, îmbogățindu-și astfel materialul de cunoaștere școlarilor cu idei din realitatea văzută și pipăită. Prin vizitele în ateliere, fabrici, expozițiuni agricole, industriale se vor da școlarilor cunoștințe practice ce se

vor întări prin aplicație, cele învățate în mod teoretic la lecțiunile de fizică și chimie. Profesorul de geografie, în excursiuni, va avea ocaziunea să explice școlarilor fauna și flora diferitelor localități. Profesorul de istorie va conduce pe școlarii la monumentele și localitățile istorice care vorbesc despre gloria trecutului sau reamintesc fapte mari naționale. Profesorul de matematică, în excursiune, va căuta prin ridicări de planuri, schițe, să deștepte în școlarii convingerea că matematica nu e o știință fără nici un raport cu lumea trăită, că prin aplicațiuni bine făcute matematica ne poate conduce la explicări de ordin practic și ne poate da un folos imediat și cert în viața noastră de toate zilele. În sfârșit prin conferințe ținute de școlarii și prin compozițiuni scrise despre excursiunile făcute, toate controlate și dirijate în special de profesorul de partea literară, se va educa tinerimea în sensul unei îngrijite exprimări stilistice și se va

dezvolta puterea de fantezie și de liberă creațiune a școlarului”. Profesorul Barcian recomandă un comportament moral exemplar, criticând profesorii fără această autoritate morală ai vremurilor sale și îndeosebi de la începutul secolului XX. „Unii dintre profesori n-au acea autoritate morală pe care o aveau înaintașii noștri. Astăzi sunt rari profesorii care să ne amintească acele figuri mărețe ale școlii românești (...), care au trăit numai pentru școală și neam, adevărați apostoli ai deșteptării naționale. Profesorii noștri au uitat, în mare parte, că profesorul este un sacerdotiu și că profesorului nu îi este permis a face ceea ce pentru alți cetățeni este ceva inocent”. Recomandă profesorilor să nu frecventeze cafenelele. „Profesorul nu are voie să stea la cafenea jucând cărți sau table, nici să petreacă până la zi albă, nici să asculte cântece de Cafe Chantant”. **Pentru ce? Pentru că e profesor! Și morala fără fapte n-are valoare**”.

față regina României, la care el i-a răspuns: „da, dar nu sunteți regina poeziei”.

Creatorilor li se reproșează adesea că „nu au nimic sfânt în ei”, iar ei răspund că acesta este comportamentul normal pentru îndeplinirea mandatării lor divine. Ei nu sunt trimișii lui Iisus Hristos, care reprezintă numai binele, ci ai lui Dumnezeu, care este atât peste bine cât și peste rău. Dacă un creator nu ajunge să simtă aceasta, atunci opera sa nu va fi credibilă și nu va avea aderență la public. În jargonul artiștilor aceasta se traduce prin „pactul cu diavolul”.

Nichita Stănescu a făcut pactul cu diavolul la ctrecurmurul din 1977, când i-a murit un prieten apropiat, după care scrierile sale au devenit dumnezeiești, Nietzsche, când s-a îmbolnăvit, iar Dostoievski, atunci când a fost condamnat la moarte și grațiat în ultimul moment, pe eșafod. Fiecare mare creator a trecut prin unul sau mai multe asemenea momente. În modelul filozofic sistemism, acestea se numesc **neeuclidianități**. (Nicolae VASILE, *Sistemismul*, Editura Favorit, 2017).

Prezentul literar va dăinui totdeauna

La „Iazul Morilor”, sub egida Asociației Generale a Inginerilor din România (AGIR), s-a desfășurat spre sfârșitul lunii trecute un eveniment cultural, prilej pentru scriitorii de la București și Buzău să-și depe

rează. Manifestarea literară a fost moderată de Laurențiu Belizan, poet buzoian și prof. univ. dr. Nicolae Vasile, scriitor, din partea bucureștenilor. Atmosfera a cunoscut emoții artistice diversificate, auditoriul beneficiind de prestația muzicală a cantautorului Nicu Zota și de expoziția pictorului Gheorghe Ciobanu. A fost prezentat vo

lizările anului în curs și să arvonească viitorului noi proiecte. Inginerii au venit din partea tehnicii cu darurile emoției, știind că echilibrul este unul din secretele unei vieți frumoase. Manifestarea literară a fost moderată de Laurențiu Belizan, poet buzoian și prof. univ. dr. Nicolae Vasile, scriitor, din partea bucureștenilor. Atmosfera a cunoscut emoții artistice diversificate, auditoriul beneficiind de prestația muzicală a cantautorului Nicu Zota și de expoziția pictorului Gheorghe Ciobanu. A fost prezentat vo

președinte de onoare al AGIR Buzău. I-am remarcat printre cei prezenți pe Ștefan Petriceanu-președinte AGIR Buzău, conf.univ.dr. Universitatea Politehnică București, jurnalista Cătălina Jingoiu și pictorul Gheorghe Ciobanu. În centrul atenției, cu textele citite, au fost elevele: Sofia Luncașu - clasa a IX-A Colegiul Național „B.P. Hasdeu” - proză; Biscă Ana-Maria Gabriela - clasa a XI-a, Liceul Tehnic - poeme; Andreea Vighireanu - clasa a XII-a, Colegiul Național „Mihai Eminescu” - proză. Au făcut o impresie bună și au primit aplauze bine meritată. *Duele* literar a fost alternat de către mediatori astfel: Marilena Dumitrescu Enescu (inginer), redactor-șef adjunct revista „Dor de infinit”, București; Gina Zaharia, poetă USR filiala Bacău, Buzău; Constantin Gavrilescu (inginer), di

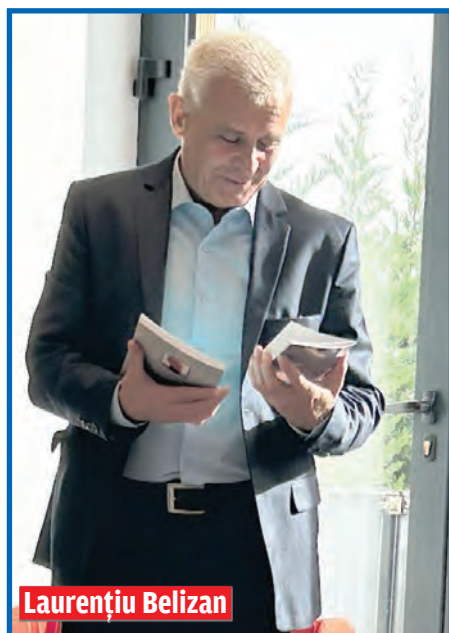
rector revista „Amprenteale Sufletului”, București; Teo Cabel redactor-șef revista Literadura, Buzău; Grigore Curcanu (profesor de limba română), director revista „Dor de infinit”, coordonator al Cenaclului literar cu același nume, ce activează la Biblioteca Metropolitană din București; Tudor Cicu, scriitor, USR filiala Constanța, Buzău; Nicolae Vasile, București; Laurențiu Belizan, poet membru USR filiala București, Buzău. Mulțumesc lui Laurențiu Belizan pentru invitație. Mi-a făcut plăcere să îmi serbez prima parte a zilei mele de aniversare într-un mediu literar!

A fost o zi frumoasă de toamnă, cu cafea bună și multă atenție din partea gazdelor, Centrul Cultural „Alexandru Marghiloman”!

✍️ TEO CABEL

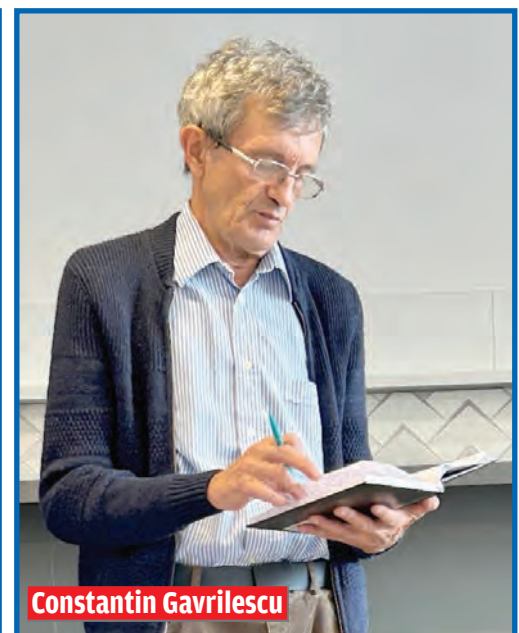
Nicolae Vasile

Laurențiu Belizan

Nicu Zota

Constantin Gavrilescu

Ce ne dorim de la *Viață*

Privim cu îngrijorare anul care s-a scurs atât de repede și în mintea noastră se nasc atâtea întrebări ce caută răspunsuri! Am mai îmbătrânit cu un an și a trecut atât de repede...

Dar, să stăm liniștiți, nu există cu adevărat bătrânețe, este doar o opțiune a noastră.

Viața poate și trebuie să fie mereu un salt cuantic prin adaptarea la nou, la creativitate și vise, de ce nu?, prin alegerile pe care le facem în orice moment. Mintea trebuie să fie flexibilă, nu închisată în paradigme învechite. Să

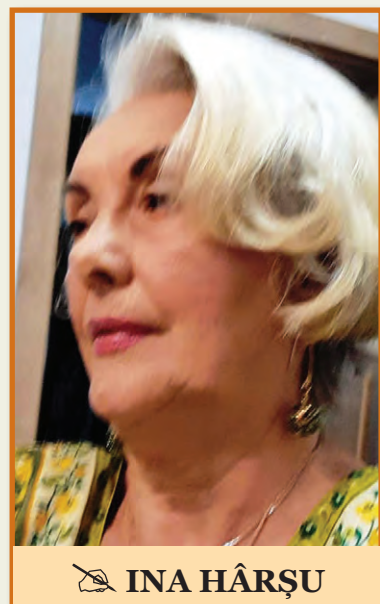
ne trăim viața la nivelul sufletului, nu al ego-ului, care este o reală piedică în calea evoluției, precum alăturările ocazionale ce se cer neapărat eliminate. Sufletul este nemuritor, de aceea rămâne mereu tânăr, indiferent de vârsta cronologică, ce ne indică doar anii trăiți pe pământ concretizați într-un număr.

Sufletul are dorințe, visuri, aspirații și încă oportunități, iar fiecare dintre acestea este trăită cu intensitate matură. Avem copii, nepoți, iar pentru fiecare în parte iubirea noastră este izcărită.

Trebuie să ne cultivăm capacitatea fizică, emoțională și sufletească pentru a ne menține adevărați Seniori, care se pot adapta la orice transformare, pentru a comunica normal cu generația tânără și a învăța unii de la alții.

Este important, așadar, să nu uităm că „bătrânețea nu este o boală, ci una din alegerile și opțiunile noastre”. Fiindcă ne apropiem de sfintele sărbători ale Iernii, am compus și-mi face plăcere să vă ofer în dar poezia Minunea ce așteaptă: Venim cu mic, cu mare/ Să-l vedem

pe Pruncul Sfânt/ Cum, din nesfârșita zare,/ El coborâ pe Pământ./ Mașii sunt muți de uimire/ Urmărind Steaua pe rând/ Care-i duce să se-nchine/ La ieslea cu Pruncul Sfânt./ Maica Sfântă-i fericită/ S-a trezit ușor plângând/ Bucuria a cuprins-o/ Când a născut Pruncul Sfânt./ E-o familie cerească/ Peste care Domnul blând/ A trimis un Duh de viață/ S-acopere Pruncul Sfânt./ E menirea lui în lume/ Ce o știe chiar de sus/ A venit spre mântuire/ El este Pruncul Iisus./ Să

✍️ INA HÂRȘU

ne bucurăm cu toții/ Iată, s-a năpădit să fie/ Să-nchinăm al nostru suflet/ Lui Iisus, numit Mesia.

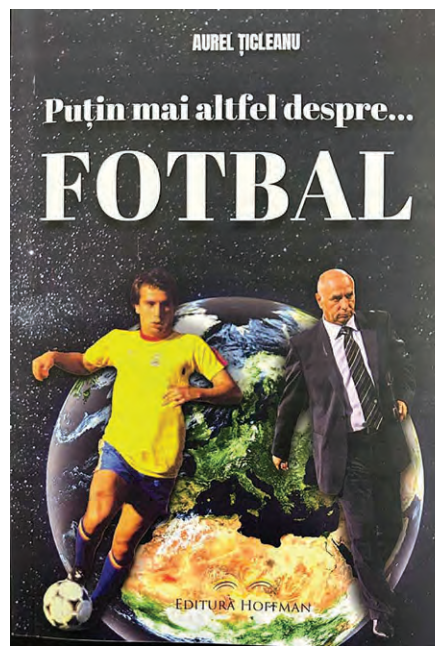
„Sportul rege” în viziunea unui hunedorean devenit.. oltean!

A doua carte a lui **Aurel Țicleanu**, unul dintre componenții Craiovei Maxima, nu putea fi dedicată decât tot sportului rege, cum îl definește majoritatea comentatorilor de specialitate. De la „Filosofia fotbalului”, la „Puțin mai altfel despre... Fotbal” s-a scurs un an și jumătate, perioadă în care autorul nu s-a ocupat numai de așezarea pe laptop a ideilor sale, ci și de activitatea profesională în cadrul Școlii de Antrenori și a Departamentului Tehnic al federației de specialitate.

L-am reîntâlnit la evenimentul prilejuit de lansarea cărții în sala Universității Populare „Ioan I. Dalles”, unde au participat nume cunoscute din lumea fotbalului, foști și actuali sportivi, antrenori, jurnaliști, numeroși prieteni. O carte incitantă, inspirată din cursul de scouting, fotbal și istoria fotbalului, pe care-l predă la Școala de Antrenori, presărat cu diverse grafice, fotografii și momente din cariera de sportiv și tehnician. Inițial cu un titlu neutru, impersonal, modificat la sugestia autorului acestui articol.

Un volum pe care-l consideră o sinteză nu numai a activității sale de-a lungul anilor, ci și a nenumăratelor lecturi legate de dezvoltarea Omului până să devină un Campion. A ținut să sublinieze necesitatea nevoii de educație, cunoaștere, înțelepciune, virtute, în drumul spre marea performanță. E o carte mai așezată decât precedenta, cu capitole mai clar determinate pe drumul devenirii sale, în care partea de fotbal se împletește, pe alocuri, cu cea de filosofie sau cu citate elocvente din autori selecționați cu mare grijă.

În opinia lui, cartea se dorește a fi o reconciliere cu cititorul, adresându-se celor interesați de sport, în general și de fotbal, în special, printre care și tinerii antrenori de la diverse discipline. Pentru cei din urmă a prezentat și rezultatele a 23 de teste fizice sistematizate într-un grafic în care pot da note de la 1 la 10, stabilind diagnosticul fiecărui sportiv. Poate constitui, de asemenea, un suport de curs, dar și de definiții ale unor proce-

dee de sistematizare și structuralizare a mediului din jurul fotbalului.

E o carte care merită citită, ce atrage încă de la copertă, pe care sunt așezate alături imagini ale autorului, la începutul și apogeul carierei, pe fundalul globului pământesc, asemănător cu o minge de fotbal. Înaintea prefeței semnate de același jurnalist Marius Mitran, ca și la precedenta, este inserat un motto pornind de la o cugetare a fostului mare tehnician Constantin Teașcă: „Terra este și ea, de fapt, un balon rotund mai mare decât cel de fotbal, unde dragostea de viață îl face pe om mai puternic decât destinul.”

Scriitorul s-a declarat extrem de mulțumit că a ales pentru lansarea celui de-al doilea volum sala

Universității unde ținuseră prelegeri, printre alții, Nicolae Iorga, George Enescu, Ioan-Aurel Pop, președintele Academiei Române, care a reluat șirul conferințelor sale pe 20 ianuarie 2023, ziua când s-a născut acest fotbalist în urmă cu 64 de ani pe meleaguri hunedorene, remarcat ulterior la marea echipă a Universității Craiova, apoi ca tehnician, lector la Școala de Antrenori, vicepreședinte al Comisiei Tehnice a FRF și, de ceva

timp, ca scriitor.

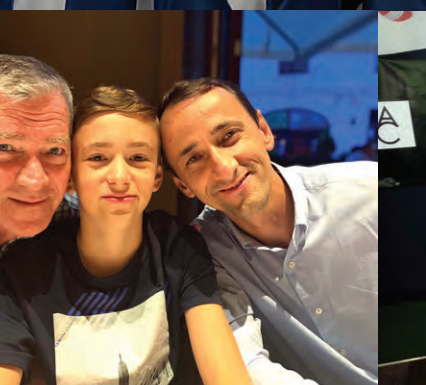
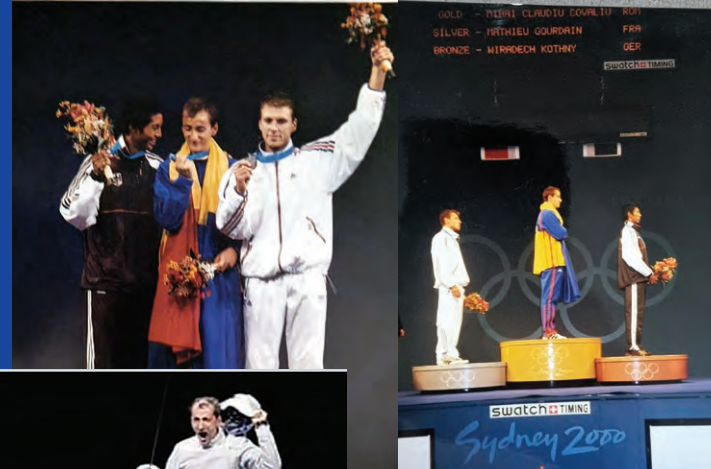
„E greu de spus când voi termina următoarea carte”, ne-a mărturisit **Aurel Țicleanu**. Știu, în linii mari, cum va arăta. Ar fi foarte interesant să informez cititorii despre ce a reprezentat Craiova Maxima în fotbalul românesc și nu numai, cu lucruri din interior mai puțin cunoscute de publicul larg. Voi sta de vorbă cu o parte dintre colegii mei de atunci, la o discuție înregistrată în jurul unei mese mai mult sau mai puțin rotunde, pe parcursul căreia să depănăm amintiri, ce vor constitui substanța viitorului volum.”

✍️ RADU LEVÂRDĂ

O familie de scrimeri medaliați

Mihai și Irina COVALIU, alături de copiii lor, **Vlad și Amalia**, alcătuiesc o familie în care scrima ocupă, de ani buni, un loc preponderent. Mihai, în prezent președinte al Comitetului Olimpic și Sportiv Român, la al doilea mandat, are un palmares de invidiat în cariera sa de sportiv și antrenor: 18 medalii. 12 le-a obținut ca sabrer, dintre care două olimpice, aur la Sydney, 2000 și bronz, la Beijing, 2008, patru mondiale (aur, argint, două bronzuri), șase europene (aur și cinci bronzuri). Pe celelalte le-a cucerit ca tehnician, un argint olimpic, la Londra, în 2012, un aur și patru arginturi mondiale, un argint european. După ultimele succese, argint cu echipa și bronz la individual, prin Tiberiu Dolniceanu, la Mondialele din 2013, de la Budapesta, a fost inclus în Hall of Fame-ul Federației Internaționale de Scrimă.

Pasiunea pentru scrimă a început la vârsta de nouă ani, când a fost selecționat de la Școala Generală numărul 19 din Brașov pentru clubul Tractorul, rememora interlocutorul meu. Antrenorul Mihai Tecușan, coordonatorul secției, împreună cu colegii Sabin Stan, Marin Mustăț și Edi Iliescu evaluau copiii din diferite grupe de vârstă, făcând o selecție riguroasă. Covaliu a fost repartizat la grupa de sabie, reușind să câștige ulterior prima diplomă pentru locul 6 ocupat la o cupă organizată de clubul din orașul de sub Tâmpa. Rezultat care l-a ambiționat, remarcându-se apoi la concursurile importante de la Iași, Slobozia, București, Satu Mare, Brașov etc. „Amintiri frumoase, care au contribuit la creșterea nivelului de performanță”, remarca viitorul mare campion.

Cel mai prețios trofeu înaintea aurului olimpic de la Sydney a fost, în opinia sa, medalia de argint cucerită cu echipa la un Campionat European desfășurat în 1999, la Bolzano, în Italia. Urmată de prima finală de Cupă Mondială, trofeul Elodiaski, găzduit de capitala Poloniei, Varșovia, o competiție extrem de tare, unde a ajuns în primii opt.

Ca antrenor, a debutat în toamna lui 2008, la Dinamo și la lotul național, elevii săi câștigând aurul mondial, cu echipa și argintul, prin Rareș Dumitrescu, la Istanbul, apoi, în 2010, bronzul la Paris, prin Cosmin Hincianu și cu echipa. Urmate de calificarea la Jocurile Olimpice din 2012, de la Londra, unde au luat argintul cu echipa, pierzând finala împotriva Coreei de Sud, după ce în semifinale trecuseră de principala favorită, Rusia. „O carieră frumoasă, atât ca sportiv, cât și ca antrenor, cu numeroase momente încărcate de emoții, de care îmi aduc aminte cu mare plăcere”, a apreciat Mihai Covaliu.

Viitorul se construiește la Centrele Olimpice

În privința Centrelor Olimpice de cadeți și juniori, consideră că acolo se construiește viitorul, datorită faptului că 80% dintre tinerii sportivi promovați

la loturile naționale provin de aici, câștigând medalii la competițiile internaționale. „Ne dorim ca acești copii să ajungă sportivi bine structurați, cu noțiuni și cunoștințe solide, atât din punct de vedere tehnico-tactic, cât și fizic, pregătiți pentru societate, pentru viața de viitori părinți. Doar atunci vom putea vorbi de sportivi care să reprezinte România la marile competiții, îndeosebi la Jocurile Olimpice”, considera Covaliu.

Un gând pentru apropiatele Jocuri Olimpice

„Împreună cu echipa COSR ne dorim în primul rând ca sportivii care au șanse la medaliile la Jocurile Olimpice de vară viitoare să confirme poziția lor de favoriți și să câștige medalii cât mai strălucitoare. Cu un număr pe care-l estimăm ca dublu în comparație cu ultima ediție de la Tokyo”, concluziona bossul forului olimpic.

De la floretă, la sabie

IRINA DRĂGHICI-COVALIU, de fel din București, a început cu floreta, alături de antrenorul Romeo

Pellegrini, la clubul Progresul BNR. Îndrumată de regretata Ana Pascu, președinte ani buni al federației de specialitate, a trecut la sabie, sub baghetele tehnicienilor Tudor Petruș, George Oancea, Romică Molea, Petre Ducu. Campioană națională la toate categoriile de vârstă, a prins treapta a treia a podiumului la Universiadă. Din 2002 trece la clubul Dinamo, unde se va pregăti cu antrenorul Alexandru Chiculiță, apoi cu Emil Oancea, iar la lotul național cu Marius Florea, actualul președinte al federației.

Împreună cu Dorina Mihai, Cătălina Gheorghitoaia, Andreea Pelei, Irina a luat argintul mondial cu echipa în 2001, în Franța și apoi pe cel european, trei ani mai târziu, în țara lui Hamlet. S-a retras în 2005, înainte de a-1 naște pe Vlad.

Revine după un an și jumătate, ca secund al lui Adrian Cârlescu, la lotul național. Urmează o altă pauză, aducând-o pe lume pe Amalia, în 2008. Preia apoi o grupă de copii la Dinamo, împreună cu Chiculiță, din care făceau parte, printre alții, Marco Șora, viitor campion mondial de cadeți, în 2021, Rareș Gheorghe, locul al treilea european în 2022, Vlad Covaliu, campion continental cu echipa, în 2023, locul 5, la individual, bronz cu echipa la Mondialele de la Plovdiv, în

același an. „O echipă foarte bună”, aprecia tehniciana, care dă trei băieți și cinci fete la lotul național.

Se cunosc din... 1995

Înainte Campionatelor Mondiale de scrimă din Elveția anulului 1995, câștigate de Laura Badea, la floretă, l-a cunoscut în cantonamentul lotului național de la Bușteni pe Mihai Covaliu, venit de la Centrul brașovean de juniori și tineret, transferat ulterior, în 1998, la Progresul BNR. Au participat patru-cinci ani la diverse Europene și Mondiale, punând în practică superstiția de a nu urmări din tribună meciurile celui alt. În 2001 s-au căsătorit, trecând la clubul din șoseaua Ștefan cel Mare. I-au avut ca nași la nuntă pe antrenorii Mihai Chiculiță și Vili Szabo, soțul multiplei campioane Reka Szabo, la floretă, stabiliți în Germania.

De anul trecut e antrenoare la lotul național de seniori, împreună cu Tiberiu Dolniceanu. Cele mai bune rezultate, două arginturi la sabie, le-au obținut

în 2023, la Europenele under 23, de la Budapesta, Sabina Marchiș și Irina Pantriș, la Jocurile Europene de la Cracovia.

Așchiile stau aproape de trunchi

Vlad și Amalia fac același sport ca și părinții lor. Vlad a renunțat la fotbal pentru scrimă, pregătindu-se la sabie, la clubul Dinamo, cu mama și cu nașul Chiculiță. La opt ani devine campion național under 9, câștigă Cupa Riposta, apoi se impune la Naționalele under 14. În 2023 ocupă primul loc cu echipa la Europenele under 20, de la Tallinn, împreună cu Radu Nițu, Mihnea Enache, Casian Cădu, încheie pe 5, la individual, clăsându-se pe locul al treilea la Mondialele de la Plovdiv, cu echipa, în aceeași componentă, după SUA și Egipt. Din toamna lui 2022 se antrenează cu Alin Badea. Anul viitor va evolua la Europenele de cadeți și juniori de la Napoli și Mondialele de la Riad. Va fi un an greu pentru

el, când va da și BAC-ul, plus admiterea la facultate.

Amalia, la 14 ani voia să fie învățătoare. Convinșă până la urmă de mama ei, a ales să urmeze drumul în scrimă, la sabie. Drum pe care și-l dorește, cum ne mărturisise, presărat cu bucurii și satisfacții, după multă muncă. E campioană europeană cu echipa în 2023, la Tallinn, la primul concurs important, împreună cu Alexandra Mitruș, Anastasia Fusea, Rosemarie Benciu, după 45-40 în finala cu Ungaria, succes precedat de locul secund la individual și cu echipa la circuitul european din 2023.

Va merge împreună cu colegele de echipă și cu fratele ei la Europenele din februarie și la Mondialele din aprilie. În final, consemnăm opinia lui Mihai Covaliu: „Avem o datorie, nu doar față de copiii noștri, ci și pentru toți tinerii din România, să-i îndrumăm să facă sport și să învețe. Iar COSR își asumă acest rol”.

RADU LEVÂRDĂ

RĂSFOIND FILE DE AUR ALE HANDBALULUI ROMÂNESC

„Apără Cornel Penu!”

Cornel Penu – un nume de legendă al sportului românesc. A început să se afirme ca portar de mare talent și perspectivă la echipa de handbal a colegiului buzoian „B. P. Hasdeu”, de unde și-a continuat ascensiunea la echipe de frunte ale handbalului nostru, ajungând și goalkeeper-ul echipei naționale în perioada ei fastă, de glorie, cu care a devenit campion mondial și medaliat olimpic. La încheierea carierei sportive, a profesat ca antrenor în străinătate, dar n-a uitat nici de orașul din care s-a lansat și care i-a acordat titlul de cetățean de onoare. În urmă cu câțiva ani, și-a lansat la Buzău cartea *A apăra, a câștiga, a trăi* (Editura Editgraph, 2017) scrisă în colaborare cu un alt buzoian, Cristian Geambașu. Recent, revenit pentru câteva zile (19-24 septembrie) în orașul anilor săi hasdeeni, pentru a sărbători 60 de ani de la absolvirea colegiului, a fost prezent, alături de primarul orașului și de președintele Consiliului Județean Buzău, și pe Stadionul de Atletism, unde a rostit un salut la deschiderea evenimentului „BeActive – Săptămâna Europeană a Sportului”. Nu am ratat prilejul de a-i adresa fostului meu coleg de liceu câteva întrebări, care pot interesa pe toți cei care iubesc realizările de excepție din orice domeniu de activitate. L-am rugat pe Cornel Penu să reamintească pentru cititori echipele de club la care s-a afirmat, performanțele obținute de echipa națională în perioada în care i-a apărat buturile și numele coechipierilor săi de excepție. La prima parte a solicitării, a menționat că a jucat numai la două echipe din prima divizie: în timpul studenției sale, la Știința Galați și, apoi, la Dinamo București. În privința medalilor și titlurilor câștigate cu echipa națională, a rememorat, în ordine cronologică, performanțele de la campionatele mondiale: locul al III-lea (medalia de bronz) în Suedia în

1967 (atunci a fost titularizat fiind încă student), titlul de campioană mondială în 1970 la Paris și, din nou, titlul de campioană mondială la Berlin în 1974, precum și pe cele de la Olimpiade: medalia de bronz la München în 1972 și medalia de argint la Montreal în 1976.

Dintre jucătorii de elită a amintit, mai întâi, îndreptățit, trei nume strălucite dinaintea generației sale, din competițiile din 1961 și 1964: Ion Moser – golgeter cu o detență extraor-

dar și pe „miniștrii” apărării Licu Ghiță, Gavril Csikid, Roland Gunesch și Constantin Tudose, fiindcă „atacanții nu pot marca, dacă apărătorii nu recuperează și nu le trimit mingi”, cu precizarea că au fost și mulți alți jucători valoroși. Așa cum, pentru transmisiile de fotbal a rămas celebră sintagma „Apără Dukadam!”, așa zice că și de la cele din handbalul internațional, realizate de regretatul Cristian Țopescu, ne-a rămas în memorie formula „Apără

dinară, Mihail Redl – un portar complet, de la care spune că a preluat multe elemente de tehnica portarului de handbal, Petre Ivănescu – un jucător care nu numai cerea „dă-mi mingea să dau gol!”, ci chiar și dădea gol. Dintre coechipieri i-a reamintit pe renumiții atacanți Gheorghe Gruia, Ștefan Birtalan, Cristian Gațu, Vasile Stângă,

Alături de Gheorghe Gruia și Cornel Oțelea

Penu!”. De aceea, l-am întrebat: „Maiții minte câte lovituri de la 7 m. ai apărat ca portar al echipei naționale și în care joc consideri că pararea penalty-urilor a fost decisivă pentru victorie?” Nu deținea o statistică, dar prin răspunsul său am rețut un moment glorios: „Nu îmi aduc aminte, dar pot spune că la finala Mondialului din '74, în

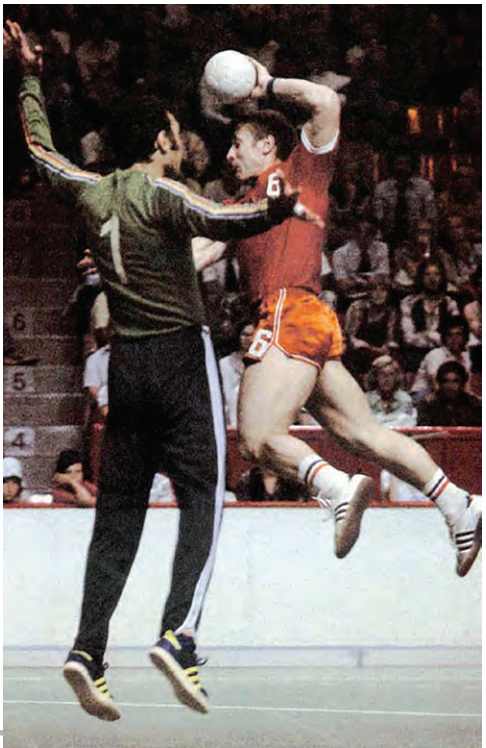

Prof. univ. dr.
IOAN N. ROȘCA

meciul cu R.D.G., am parat trei atacuri decisive la 9-7 pentru adversari și, finalmente, am câștigat. Am fost declarat cel mai bun portar al campionatului respectiv. De fapt, nicio echipă n-a devenit campioană mondială fără a avea cel mai bun portar.” Totodată, s-a autocaracterizat astfel: „Aș adăuga că eram socotit portarul cu o psihologie deosebită. Reușeam să elimin stresul, să dorm noaptea dinaintea meciurilor, să zâmbesc pentru a-mi păstra încrederea în mine, să figurez în memorie mișcarea adversarului care executa un penalty și să parez lovitura printr-un spagat sau cu mâinile. Într-un meci intern, Dinamo – Steaua, am apărat 7 penalty-uri!”

În final, i-am adresat lui Cornel Penu următoarea întrebare: „După încheierea activității sportive ai rămas fidel handbalului ca antrenor în Maroc și, apoi, în Franța, unde și locuiești în prezent. Din experiența antrenoratului, consideri că handbaliștii noștri ar putea ajunge din nou pe podium la viitoarele campionate europene și mondiale?” „Jucătorii români – a răspuns – au calități fizice, dar ei nu vor reveni în elita handbalului mondial dacă nu se va adopta un sistem de pregătire și antrenare cu trecere de la o grupă de vârstă la alta, similar celui pe care francezii l-au preluat de la noi pe când eram campioni mondiali, și dacă nu se vor găsi banii necesari pentru susținerea unui atare sistem.”

„Apără Penu!” – o formulă pentru un glorios goalkeeper, alături de alte nume înscrise în filele de aur ale handbalului românesc.

Lotul României 1972

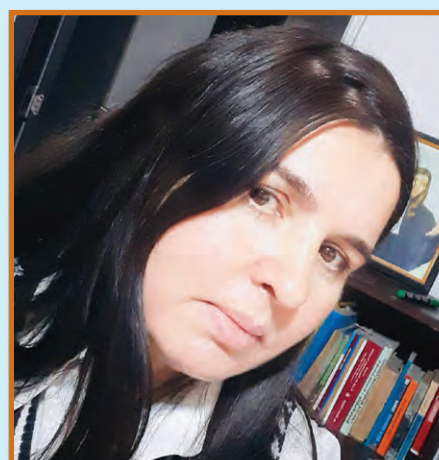
AVOCATUL CASEI

MEDIEREA CONFLICTELOR DE FAMILIE

Comitetul de Miniștri al Consiliului Europei invită statele membre, prin Recomandarea nr. (98)1 din 21 ianuarie 1998, să introducă medierea, iar acolo unde există, să întărească rolul acesteia în soluționarea conflictelor de familie. La baza acestei recomandări au stat următoarele premise: a) creșterea numărului de litigii familiale, în special al celor generate de separarea în fapt sau de divorț, consecințele dăunătoare ale unor astfel de conflicte asupra familiilor, precum și costurile ridicate, atât cele sociale, cât și cele economice, pe care statele trebuie să le suporte; b) nevoia de a proteja interesele superioare ale copilului și bunăstarea acestuia, consacrate de instrumentele juridice internaționale, ținând cont mai ales de situațiile ce privesc locuința copilului, exercitarea autorității părintești, dreptul de a avea legături personale cu copilul ca urmare a separării sau a divorțului; c) dezvoltarea mijloacelor de soluționare a litigiilor pe cale amiabilă și recunoașterea nevoii de a reduce proporțiile conflictului în interesul tuturor membrilor familiei; d) caracterul specific al litigiilor familiale și anume: *faptul că în litigiile familiale

sunt implicate persoane între care există, prin definiție, relații continue și de interdependență; *faptul că litigiile familiale apar într-un context emoțional nefericit și îl pot agrava; *faptul că separarea sau divorțul au un impact puternic asupra tuturor membrilor familiei, îndeosebi a copiilor; e) rezultatele cercetărilor privind folosirea medierii și experiențele mai multor țări în acest domeniu demonstrează faptul că recurgerea la medierea familială ar putea: *să îmbunătățească comunicarea între membrii familiei; *să reducă proporțiile conflictului dintre părțile aflate în litigiu; *să conducă la o rezolvare amiabilă; *să asigure continuitatea legăturilor dintre părinți și copii; *să contribuie la reducerea costurilor economice și sociale produse de separare sau divorț, atât pentru părți, cât și pentru state; *să reducă perioada de timp necesară soluționării conflictului; f) amploarea luată de fenomenul internaționalizării relațiilor familiale și problemele specifice care derivă de aici. Recomandarea nr. (98)1 consacră principiile care trebuie să stea la baza medierii familiale. Astfel, medierea familială poate fi aplicată în orice litigiu dintre membrii aceleiași familii între care există fie legături de sânge, fie prin căsătorie, precum și a celor între care există sau au existat legături de familie, conform prevederilor legislației naționale. Cu toate acestea, statele sunt libere să stabi-

lească chestiunile sau cazurile specifice care pot fi soluționate prin recurgere la medierea familială. În principiu, medierea nu trebuie să fie obligatorie. Statele sunt libere să organizeze și să exercite medierea așa cum consideră de cuvință, prin sectorul public sau cel privat. Indiferent de modul în care medierea este organizată și exercitată, statele trebuie să se asigure de existența unor mijloace care să presupună proceduri de selectare, instruire și calificare a mediatorilor și elaborarea și respectarea de către mediatorii a unor norme de „bune practici”. Statele trebuie să se asigure de existența unor metode adecvate care să permită desfășurarea procesului de mediere conform următoarelor principii: a) mediatorul este imparțial față de părțile aflate în conflict; b) mediatorul este neutru în ceea ce privește rezultatul procesului de mediere; c) mediatorul respectă punctele de vedere ale părților și garantează egalitatea părților în procesul de mediere; d) mediatorul nu are puterea de a impune părților o anumită soluție; e) condițiile în care se desfășoară medierea familială trebuie să garanteze dreptul la viață privată; f) discuțiile care au loc pe durata procesului de mediere sunt confidențiale și nu pot fi dezvăluite decât cu acordul părților sau dacă legislația națională permite acest lucru; g) când este cazul, mediatorul trebuie să informeze părțile despre posibilitatea de a recurge la consiliere maritală sau la alte forme de consiliere, ca mijloc de soluționare a problemelor conjugale sau familiale; h) mediatorul trebuie să acorde o atenție sporită bunăstării și interesului superior ale copilului, trebuie să încurajeze părinții să se concentreze asupra cerințelor copilului și trebuie să reamintească părinților faptul că principala lor responsabilitate este de a asigura bunăstarea copiilor lor, precum și necesitatea de a-și informa și consulta copiii în acest sens; i) mediatorul trebuie să se preocupe în mod special să afle dacă una dintre părți a fost supusă în trecut violențelor sau dacă acest lucru se poate întâmpla în viitor și ce efecte ar putea să aibă asupra părților implicate în negociere; în aceste condiții mediatorul trebuie să decidă dacă este recomandat procesul de mediere; j) mediatorul poate oferi informații cu caracter juridic, dar nu trebuie să ofere consultanță juridică. Dacă este necesar, mediatorul trebuie să informeze părțile cu privire la posibilitatea de a consulta un avocat sau alt profesionist. Statele trebuie să faciliteze aprobarea acordurilor încheiate pe calea medierii de către o autoritate judiciară sau o altă autoritate competentă, dacă acest lucru este cerut de părți și să asigure mecanismele de

Avocat VERONICA
MUȘAT - BOCȘE
Baroul București
0721.47.32.90
0744.84.81.83
veronica_musat@yahoo.com

executare a acestor acorduri, conform legislației naționale. Statele trebuie să recunoască autonomia procesului de mediere și posibilitatea ca acesta să se desfășoare înaintea, în timpul sau ulterior unei proceduri judiciare. De asemenea, statele trebuie să garanteze mecanisme care: a) să permită întreruperea procedurilor judiciare în curs în scopul medierii; b) să asigure posibilitatea ca, în aceste cazuri, autoritatea judiciară sau altă autoritate competentă să poată lua decizii urgente pentru a proteja părțile, copiii sau patrimoniul acestora; c) să permită informarea autorității judiciare sau altei autorități competente dacă părțile continuă sau nu procesul de mediere și dacă au ajuns ori nu la un acord. O atenție specială este acordată medierii cu elemente internaționale. Astfel, statele trebuie să aibă în vedere înființarea unor mecanisme care să permită, atunci când este cazul, recurgerea la mediere în situațiile care implică elemente de extraneitate, mai ales în problemele legate de copii. Statele trebuie să promoveze cât mai mult cooperarea între serviciile existente ce se ocupă de medierea familială, în scopul facilitării accesului la medierea internațională. Având în vedere natura deosebită a medierii internaționale, mediatorii internaționali trebuie să fie instruiți special în acest scop. În planul reglementării interne, Legea nr. 192/2006 consacră unele dispoziții speciale medierii conflictelor de familie (art. 64-66). Dispozițiile acestei legi sunt în concordanță cu principiile enunțate în Recomandarea nr. (98)1. *Am răspuns astfel mai multor întrebări primite pe această temă de la Maria Proboță din Mizil, Gelu Zamfirescu din Arad și Silviu Opreșan din București.*

REDACȚIA

Director general onorific
DORU DINU GLĂVAN

Director general
NICOLAE VASILE

Redactor șef
RODICA SUBȚIRELU

Redactor șef-adjunct
GEORGE VLAICU

Redactor-șef-adjunct
TEODORA MARIN

Editor coordonator
OVIDIU ZANFIR

Secretar general
ALEXANDRU ȘTEFAN

MEMBRI FONDATORI:

DORU DINU GLĂVAN
FLORIAN LAURENȚIU STOICA

RODICA SUBȚIRELU
MIHAELA RUȘU

DOINA BÂRCĂ
CLEMENTINA TIMUȘ

REMUS FIȘCĂ
ELIZA ROHA

CORINA POPESCU
IOANA UNGUREANU

ELENA SANTAMARIA
ANCA SIMILEA GIACOMELLO

TEOFIL BRADEA
CLAUDIA MOTEA

BENONE NEAGOE
DUMITRU MĂDULARU

Seniori editori:

Prof. univ. dr. ȘTEFAN PĂUN
Conf. dr. CORNELIU ZEANA
Conf. univ. dr. GABRIEL I. NĂSTASE
CORINA VLAD DIACONESCU

NICOLAE CABEL
MARIAN DUMITRU

GEORGE CANACHE
ALEXANDRE ANDREI (Paris)

ALEXANDRU ȘTEFAN
COJOCARU VERGIL - COVER

Consultanță juridică:
av. VERONICA MUȘAT-BOCȘE

ISSN: 2393-1361 Tipărit la: CNI CORESI S.A.

Adresă:

Uniunea Ziariștilor
Profesioniști din România

Bld. General Gheorghe Magheru 28-30,
et. 1, Sector 1, București

Contact:

Tel: 021 317.92.25;

Fax: 021 313.06.72

cronicatimpului@gmail.com
uzpr.ro/cronica-timpului

facebook.com/uzp.org.ro

Responsabilitatea juridică
pentru conținutul articolului
publicat aparține autorului.

Exprimare prin culoare a unor exorbitante „conținuturi plastice mintale”

Trei artiste plastice, prietene, trei stiluri de a reprezenta arta plastică, având o senzorialitate delicată, reușesc să transmită iubitorilor de artă speranță, bucurie, mulțumire și multă liniște sufletească. Toate cele trei artiste plastice Neluța Stăicuț, Nina Poșan, Victoria Dincă, pot fi numite talentate scriitoare de neștiute și surprinzătoare emoții cromatice, cu pensula, pe pânză, carton, hârtie și pe alte materiale a căror suprafețe fac simbioză cu desenul și culoarea, combinație reală sau imaginară. Toate cele trei artiste plastice reușesc prin muncă susținută și inteligență să transforme necunoscutul, de care încearcă să se apropie, în plăcerea misterului. Totul vine de la Dumnezeu!

În arta plastică a celor trei prietene există un dialog încântător între voluptatea materiei cromatice și strădania de a pune pe suportul preferat o lume a esențelor, a rațiunii, așa cum este în viață. Ele evidențiază artistic, importanta „originalitate” din creațiile lor.

PICTOR COJOCARU VERGIL-COVER

Neluța Stăicuț

Folosește în tablouri „elemente” pe care multe gospodine le aruncă. Dau atenție cuvenită, cu succes, celor trei „R” - recuperare, refolosire, recondiționare. În podul casei domniei sale sălășluiește o reușită galerie de frumusețe artistică existentă între pământ și cer, constituită din materiale, cărora mulți nu le mai găsesc „întrebuințare”, nici casnică nici de altă natură. Meritul remarcabilei artiste Neluța Stăicuț, este acela de a fi „inventat” o artă plastică novatoare, care pe zi ce trece cucerește publicul, inclusiv pe exegeții genului, cu toții iubitori ai artei plastice originale.

Nina Poșan

De la pictură clasică la mozaic pe coji de ouă, iată calitatea pentru care artista plastică Nina Poșan a fost introdusă în Cartea Recordurilor, ediția dâmbovițeană, având speranța că realizările fantastice de până acum îi vor da dreptul să intre chiar și în ediția universală a acestui catalog. Multe și reprezentative expoziții personale și de grup i-au asigurat meritata glorie! Întreaga ei operă are efect tămăduitor asupra privirii noastre.

Victoria Dincă

Artista și arta sa trăiesc un destin special, plin de culoare, armonie și mulțumire estetică. Preferă, ca tip de expresie, „instalația, obiecte pictate” ce pun în valoare o viziune plastică evidentă completă. Chiar în biroul de lucru al subsemnatului „tronează” o vază foarte utilă pentru flori, primită în dar de la aceasta, maiestuos lucrată dintr-o cutie de conservă. Se remarcă pe această vază iscusința și îndemânarea Victoriei Dincă, o strălucită mânăuitoare a gamei cromatice.

Toate aceste trei artiste îmi înveșmăntează prietenia și aprecierea pe care le nutresc pentru personalitatea și operele lor!

